

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadóiért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 35. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Magyarország mezőgazdasági termelése.

II.

Közleményem I. részében leírtam Magyarország mezőgazdasági termelésének fejlődését, az okokat, amelyek a gazdaközöniséget a belterjesebb irányú üzem felkarolására kényszerítették és az eszközöket, amelyek alkalmazásával üzemüket belterjesebb irányban fejlesztették. Ez alkalommal a hazai termelés fejlődésének arányait kívánom számszerű adatok kíséretében bemutatni. Nevezetesen, hogy minő változások állottak be a lefolyt 40 év alatt a földbirtok különböző művelési ágazataiban, a szántóföldi termelőterület arányaiban, a főbb termények összes termésében és holdankénti termésátla-

1. A földbirtok művelési ágak szerinti megoszlásában az az előnyös változás következett be, hogy a szántóföld mintegy 30%-kal szaporodott a legelők, erdők, nádasok és az inaktív területek rovására. Hogy az erdők irtásánál történt-e és mennyi visszaélés, azt itt nem kutatom. Az ármentesítéssel és belvízszabályozással kiszáritott területek, nemkülönben a legelők nagy részének feltörése is teljesen indokolt volt, mert hiszen az ilyen kiszáritott földeket fűtermelésre meghagyni csakugyan nem érdemes akkor, ha azok szántóföldi termelésre is jó sikerrel használhatók és így legfeljebb csak a legelők feltörése körül történhetek hibák, amennyiben szikes vagy rossz homoklegelőket is feltörték. Hogy azonban a gazdaközöniség e tekintetben sem lehetett nagyon könnyelmű, bizonyítja azon körülmény, hogy a rétek területe is 923 ezer holddal, vagyis 21%-kal szaporodott, tehát nemcsak a meglévő jó réteket nem törte fel, hanem a kiszáritott árterekből is rétnak hagyta meg az arra alkalmas területeket. Egészben véve pedig a szántóföld, kert, szőlő és rét területének gyarapodása a legelő, nádas, erdő és inaktív terület rovására csak a gazdálkodási üzem belterjes irányú fejlődéséről tanus-
kodik.

2. A szántóföldi termelés területarányait az I. kimutatás tünteti fel:

Miként e kimutatásból látható, míg a gabonafélék termőterülete csak 23%-kal, addig a kapásoké 55, a szalastakarmányoké pedig 45%-kal emelkedett. Különösen nagy a szaporodás a cukorrépa és takarmányrépából, valamint a szántóföldön termelt takarmányból. Az e kimutatásban felsorolt főterményekből, a rétet is bele számítva, a főtermelési ágak területaránya volt:

	1870-től ezer hold	1870-ig százalék	1906-től ezer hold	1906-ig százalék
Gabonafélék	9,345	52%	12,009	47%
Kapások	3,679	20%	5,712	23%
Szalastakarmányok	4,997	25%	7,263	30%

Ezen százalékos arányszámokból azt látjuk, hogy egyrészt a kapások és szalastakarmányok területe 5%-kal szaporodott a gabonatermő terület rovására, ami nagy haladást jelent a hazai mezőgazdálkodás belterjes irányú fejlődésében; másrészt pedig azt illusztrálja, hogy Magyarország mezőgazdálkodása nem is annyira az egyoldalú gabonatermesztési rendszeren alapul, mint ahogy azt a közfelfogás hirdeti, mert hiszen a szántóföld 30%-án természetünk kapást, 10%-án szalastakarmányt és csak 60%-án gabonát, amely nem is mondható túlságba vitt gabonatermesztő gazdálkodásnak. Ha pedig a piaciak és takarmányfélék termelési arányát tekintjük, úgy 11.609,000 hold gabona + 4.189,000 hold tengeri = 15.778,000 kat. hold piaci területével szemben a takarmánytermőterület 7.263,000 hold szalás, 1.543,000 hold gumós és gyök és 3.000,000 hold rétegségbe számított legelő, összesen 11.806,000 hold, vagyis 57% piaci és 43% takarmány, tehát nem is oly messze állunk a teljes istállótrágyázáshoz szükséges 50%-os takarmánytermesztéstől, bár a hiányzó 7% még mindig 1.900,000 holdat képvisel, vagyis ennyivel több szántóföldi takarmányt (szalás és kapás) kellene természetünk, hogy a termelés ideális egyensúlya teljesen helyreálljon.

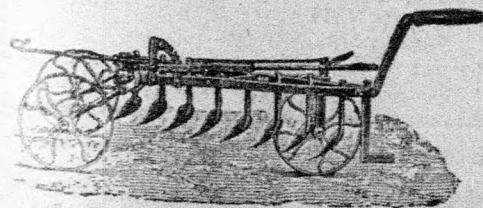
A takarmánytermelés térfoglalását rétegségekre való átszámítással tüntethetjük fel a legszembe-
tűnőbbben. Egy hold rétet természet véve ugyanis alapegységül, 1½ egységet számíthatunk egy

hold vetett takarmányra, 1—1 egységet a cukorrépa hulladékaira (cukorrépafej és szelet) és 1 hold burgonyára (fele természetes vetőmag és emberi táplálék) és két egységet 1 hold takarmányrépatermesztésre. Eszerint az 1870—79. évek termőterülete 6155 rétegséget képvisel a 1906—1910-iki 9582 rétegséggel szemben, a gyarapodás tehát 3427 rétegség, vagyis nem egészen 56%. A magyar mezőgazdaság termelési területében tehát ha nincs is meg a kívánatos egyensúly a piaci és takarmányfélék termelése között, mindazáltal a viszonyokhoz képest igen öröndetes fejlődés konstatalható.

3. Terméseredmények. A II. sz. táblázat a különböző időszakok terméseredményeit tünteti föl:

E táblázatból kitűnik, hogy a terméseredmények időszakról-időszakra állandóan emelkedtek, még pedig sokkal magasabb százalékos arányban, mint a termőterület. E termésszaporulat 116%-kal már a szemes piaci terményeknél is fölötte tekintélyes, a kapástakarmányok 421%-os és a vetett szalastakarmányok 546%-os emelkedése pedig egyenesen megdöbbentő úgy, hogy szinte kétségünk támad a hetvenes évek termésbecslésének realitása iránt. E termésemelkedés oly nagyarányú, hogy Magyarországgal e tekintetben egy európai kultúrallam sem versenyezhet, pedig a Német Birodalom és Belgium termésátlagainak %-os emelkedése megközelíti a mienkét. E hatalmas arányú termésszaporodást annak köszönhetjük, hogy Magyarországon a termelőterület és a termésátlagok egyaránt nagyarányú emelkedést tüntetnek fel, míg a többi európai államok közül, például Oroszországban, csak a termőterület, a nyugati magas kultúrájú államokban pedig csak a termésátlagok emelkedtek.

A mai árak szerint értékelve a terméshozamok értékét, a szalmától és egyéb hulladékoktól eltekintve, az 1906/1910-ik időszak átlagtermése 2.754,000 K.-t képvisel az 1870/1879-iki átlagtermés 1.107,000 K. értékével szemben. A magyar föld hozadékának értékgyarapodása tehát 1.647,000 K., vagyis 150%. A magyar mezőgazdaság tehát a régi igényekhez képest két és félszer annyi lakosságot képes ma eltartani, mint

NYOLCZVASU KULTIVÁTOR

kitűnő eszköz tarlóhántásra.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.

I. A szántóföldi termelés területarányai.

	1870-től	1880-től	1891-től	1901-től	1906-tól	Szaporodás	
	1879-ig	1889-ig	1900-ig	1905-ig	1910-ig	1870-től	1910-ig
ezer katasztrális holdanként							
Gabona							
Buza	3,884	4,651	5,548	6,026	6,052	56%	23%
Rozs	2,159	2,159	1,832	1,821	1,797	-17%	
Árpa	1,590	1,722	1,714	1,780	1,907	20%	
Zab	1,802	1,766	1,655	1,733	1,853	3%	
Kapás							
Tengeri	2,876	3,243	3,648	3,726	4,169	45%	55%
Burgonya	676	706	852	906	1,018	51%	
Czukorrépa	42	66	134	160	191	355%	
Takarmányrépa	85	149	249	278	334	293%	
Szálatakarmány							
Vetett takarmány	541	825	1,269	1,625	1,884	245%	45%
Rét	4,456	4,650	5,002	5,379	5,379	21%	

II. Terméseredmények.

	1870-től	1880-től	1891-től	1901-től	1906-tól	Szaporulat	
	1879-ig	1889-ig	1900-ig	1905-ig	1910-ig	1870-től	1910-ig
millió méter m á z s a							
Piaci gabona							
Buza	15.3	30.0	38.2	40.0	40.4	164%	116%
Rozs	8.7	11.0	13.0	12.2	12.5	44%	
Árpa	7.4	10.5	12.3	12.2	14.1	91%	
Zab	6.3	8.8	10.4	10.8	11.8	87%	
Tengeri	15.7	25.6	30.3	28.2	36.6	133%	
Kapás							
Burgonya	15.6	36.2	30.0	40.3	46.2	190%	421%
Czukorrépa	3.2	7.0	15.7	19.0	25.1	684%	
Takarmányrépa	5.3	19.8	35.8	38.5	53.2	904%	
Szálatakarmány							
Vetett takarmány	6.5	13.5	24.6	32.0	42.0	546%	245%
Régi széna	33.8	55.2	87.1	85.4	97.2	187%	

III. Termésátlagok.

	1870-től	1880-től	1891-től	1901-től	1906-tól	Emelkedés		Ausztriában	
	1879-ig	1889-ig	1900-ig	1905-ig	1910-ig	1870-től	1910-ig	1901-től	1910-ig
m é t e r m á z s a									
Piaci gabona									
Buza	4.19	6.44	7.11	6.75	6.77	62%	64%	7.40	4.9%
Rozs	4.03	5.65	6.28	6.22	6.56	63%		7.16	36%
Árpa	4.63	6.15	6.97	6.95	7.48	62%		7.72	49%
Zab	3.56	5.0	6.07	6.24	6.46	81%		6.31	49%
Tengeri	5.47	7.99	8.45	7.42	8.95	63%		7.07	11%
Kapás									
Burgonya	26.0	51.0	38.5	45.0	46.5	79%	92%	60.0	55%
Czukorrépa	83.5	107.0	117.0	118.0	131.0	57%			
Takarmányrépa	62.0	123.0	144.0	138.0	159.0	150%			
Szálatakarmány									
Vetett takarmány	13.7	18.8	19.4	19.9	22.4	63%	137%		
Régi széna	7.6	12.1	16.5	15.9	18.1	138%			

IV. Az állatlétszám emelkedése.

	Szarvasmarha			Ló	Juh	Sertés
	magyar	szines	összesen			
e z e r d a r a b						
1870. évben	—	—	—	4,215	13,761	3,574
1880. "	—	—	—	4,598	—	—
1884. "	3,820	939	120	4,879	10,595	4,804
1895. "	3,756	1,940	133	5,829	7,527	6,447
1904. "	2,380	3,141	157	5,679	6,843	4,275
1905. "	—	—	—	5,533	6,589	4,257
1911. "	1,873	4,158	152	6,183	7,697	6,415
Szaporulat 1870-től 1911-ig	-2.3%	4.158	32	1,968	-6,064	2,841
Százalékokban	-55%	8	27%	47%	-44%	80%
Szaporulat 1895-től 1911-ig	-38%	2,218	19	354	28	170
Százalékokban	-50%	114%	14%	6%	—	—

V. Állatok és állati termékek kivétele.

	1881.	1894.	1904.	1911.	Emelkedés Csökkenés	
	években				1881-től	1911-ig
millió korona						
Szarvasmarhatenyésztésből	21.9	87.3	172.1	131.9	500%	—
Sertésenyésztésből	62.4	152.9	52.5	68.4	9%	—
Juhenyésztésből	48.7	28.2	20.9	15.4	—	68%
Lótenyésztésből	5.1	10.7	23.8	32.4	535%	—
Baromfitenyésztésből	14.9	49.1	62.6	69.1	364%	—
Összesen	152.9	329.3	332.0	317.2	107%	—

a hetvenes években. De ha ez úgy van, mi elfogadható indoka lehet a tömeges kivándorlásnak?

4. Termésátlagok változásai, a különböző időszakokban a III. kimutatás adatai szerint a következők voltak: (Lásd balról.)

A termésátlagokban tehát — amelyek pedig a gazdálkodás belterjes irányú fejlődésének ismérvei — oly nagymérvű emelkedés mutatkozik (piaczi szemes terményeknél 64%, kapás-takarmányoknál 92%, szálatakarmányoknál 137%), mely jóval meghaladja Ausztria termésátlagának emelkedését, vagyis a magyar mezőgazdaság az utolsó 40 év alatt sokkal gyorsabban fejlődött, mint az osztrák mezőgazdaság. Különösen magasa gumós-, gyök- és szálatakarmányok termésátlagának emelkedése, mely ezek termelési területének nagyarányú szaporodásával kapcsolatban a legjobb biztosíték a magyar mezőgazdaság további belterjes irányú fejlődésére. A termésátlagok emelkedése rohamos volt a kilencvenes évekig, megcsökkent, sőt hanyatlott az 1901—1905. évek időszakában, amidőn a magyar mezőgazdaság keresztülesett azon krízisen, mely a termelés bizonyos fokán minden gyors fejlődésű államban bekövetkezik, azonban e válságot csakhamar kiheverte és a múlt évtized második felében már ismét tetemes gyarapodás mutatkozik a termésátlagokban és a termelés biztos alapokon, egészségesen belterjes irányban fejlődik tovább.

A hazai kapás- és szálatakarmánytermés — 421 és 245% os — emelkedésének természetes következménye, hogy az állattenyésztésnek megfelelő arányban kellett fejlődnie. Amint hogy fejlődött is minden depekorációs vérvadának daczára és ellenére. Ez a fejlődés azonban nem annyira az állatlétszám, mint inkább a hústömeg, érték és termelőképeség gyarapodásában érvényesült.

Állattenyésztésünk fejlődésének mozzanatait már e közleményem első részében ismerttettem. Itt ez alkalommal csak a fejlődés arányait és eredményeit óhajtom kimutatni.

Az állatlétszám emelkedését és ingadozásait, a IV. sz. táblázat tünteti fel, mely szerint összehasonlítva: (Lásd balról.)

Mint e kimutatásból kitűnik, Magyarország állattenyésztésének fejlődésében, a lefolyt 40 év alatt két időszakot kell megkülönböztetni; az első a létszám gyors szaporodásának időszaka 1870-től 1895-ig, amidőn a szarvasmarha és sertésállomány rohamosan szaporodott, ellenben a juhállomány éppen oly rohamosan majdnem a felére csökkent. A második a minőségbeli fejlesztés korszaka, amidőn a sertésállomány a sertésállomány tetemesen megcsökkent, sőt az 1904-ik és 1905-ik évek takarmányhiánya miatt a szarvasmarhalétszám is apadt valamennyivel, de később e hiány pótolatott és 1911-ben már a sertésállomány az állandóan pusztító sertésvész daczára is elérte az 1895-iki létszámot, a többi állatfajta létszáma pedig némi kevéssel meghaladta az 1895-ikét.

Az állatlétszámszaporodás 1870-től 1911-ig a szarvasmarhánál 47%, tehát egészben véve nem sok, de annál nagyobb a testsúly és a termelőképeség gyarapodása és ez az állattenyésztés fejlődésének hiteles méréte. Az 1870-ben még tiszta magyarfajta állomány létszáma 55%-kal csökkent és tulsúlyba lépett a gyors fejlődésű és nehéz testű tarka marha, úgy hogy 1911-ben már csak 1.873.000 darab magyar marha = 30% találtatott a 4.158.000 darab = 69% nyugati marhával szemben. Számításba véve most már, hogy a felnőtt tarka-

GŐZEKESZÁNTÁSHOZ,

gazdasági üzemekhez, téli fűtéshez

kiválóan alkalmas

TATAI BRIKETTEKET

szállít a
**MAGYAR ÁLTALÁNOS
 KÖSZÉNBANYA
 RÉSZVÉNYTÁRSULAT**
 BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCZA 2-4.

A tatai brikett teljesen pótolja a porosz szenet, ára azonban jóval olcsóbb. A báró Hatványuradalomban megejtett gőzekepróbanál II. es háromnegyed hold fűlészántásához szükséges 914 kg. szilézai brikettel szemben csak 1000 kg. tatai brikett kellett.

marha élősulya nagy átlagban legalább 30%-kal nagyobb a magyar marháénál és hogy a lassu fejlődésű magyar tenyészet fenntartására sokkal több csokély sulyu növendékmárhat kell tartani (1895-ben az 5 829,000 darabból álló marhaállományból 2 936,000 darab, vagyis 50% volt a növendékmárha, míg 1911-ben csak 37%), végül pedig hogy 1870 óta a magyar fajta marha is sokat javult; magam részéről, mint aki igen jól ismertem a hetvenes évek marhaállományát, egész bátran merek kétszeres élősulyt számítani a mai szarvasmarhaállomány darabjára úgy, hogy ez 12.128 000 súlyegységet képvisel az 1870-iki 4.215,000 súlyegységgel szemben; az élősulytöbblet tehát 7.913,000 súlyegység = 188%, vagyis ennyivel emelkedett a magyar mezőgazdaság marhahustermelőképessége. Ez pedig talán mégis csak számottevő és kielégítő haladás.

A sertés- és a juhállomány a testnagyságot illetően szintén tetemesen javult úgy, hogy a sertésállomány 80%-os szaporodása legalább is 100% élősúlygyarapodást képvisel, a juhállomány 44%-os létszámfogyatkozása pedig élősúlyban mintegy 25-30%-ra redukálódik.

A másik mérteke az állattenyésztés belterjes irányú fejlődésének a termelőképesség emelkedése. A termelés mennyiségét és emelkedését pedig a külföldre kivitt mennyiség és a belfogyasztás összegéből állapíthatjuk meg. Az állatok és állati termékek kiviteli többletének értéke volt: (Lásd az V. sz. kimutatást.)

A kiviteli többlet tehát 1881 óta hatalmas arányokban = 107%-kal emelkedett, de az 1904. évi kivitelhez képest az 1911. évi kivitel mi arányban sincs az állatállomány és az eladási árak emelkedésével. E látszólag visszás állapotból a belföldi fogyasztás oly nagyarányú emelkedésére következtethetünk, mely tetemesen lezártította a kivitelre kerülő mennyiséget.

A belfogyasztást számszerűleg meghatározni nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a fogyasztási szükséglet a múlt évtizedben hatalmas arányokban emelkedett, mert a munkásszűkület általánosan, de különösen a nagy városok ipari munkássága sokkal jobban táplálkozik, mint az előző évtizedekben. A termelés fokozódásának mérvét azonban a belfogyasztás számadatainak pontos ismerete nélkül is megállapíthatjuk hozzávetőlegesen. A hustermelés az élősúly arányában, vagyis minden állattenyésztési ágat egybevéve, mintegy 150%-kal, a tejtermelés pedig, tekintettel a tehénállomány nagy számbeli — körülbelül 1.400,000 drb 100% — és a tehének fejési hozamának legalább ugyanakkora szaporodására, legalább is 200%-kal emelkedett.

Es most térjünk vissza a mondva csinált depokorációra, mely alatt voltaképpen az állattenyésztésben 1895. óta kezdődő látszólagos pangás értendő. 1895-ben a létszámemelkedés tényleg elérte a kulmináló pontot, de az állatállomány minősége akkor még fölülte selejtes volt, mert a gazdaközönség számottevő állami támogatás és irányítás nélkül a tenyésztésben nem követett határozott rendszert és inkább csak a jószágállomány szaporítására törekedett. Csak 1896-tól kezdve részesült a földmivelésügyi minisztérium olymértű dotációban, hogy gyorsabb tempóban megvalósíthatta a részben már koráb-

ban tervezett és megindított intézkedéseket a köztenyésztés javítására, minők az állattenyésztési körzetek létesítése egyes vidékek jószágállományának kiegyenlítésére, jobbminőségű tenyészállatok beszerzésének megkönnyítése, az állami állatorvosi szolgálat szervezése stb. Mindez intézkedések következtetés végrehajtásával, főleg a szarvasmarhatenyésztés terén hatalmas eredményeket értek el úgy, hogy a már előbb méltatott minőség javulása javarészt ezen időszakban következett be. Az így megjavított jószágállomány tetemesen fokozódott és így a létszám jelentősebb mérvű szaporítása csak akkor lesz keresztülvihető, ha a műtrágyák kiterjedtebb mérvű alkalmazásával a terméshozamok is emelkedni fognak. Am ha ez időszakban nem is volt számottevő szaporulat, az élősúly és termelőképességbeni gyarapodás a 100 százalékos megközelítő értékemelkedést képvisel.

Végeredményében tehát úgy a kenyérgabonanevelők, mint az állati termékek termelése, mindig bőven lépést tartott a belföldi szükséglet emelkedésével. Nem igaz tehát az a könnyelműen odavetett állítás, hogy a magyar mezőgazdaság fejlődésében holpontra jutott és hogy az élelmiszerek drágulását, akár csak részben is, a gazdaközönség indolenciája okozta. Hanem igenis okozta a termelési költségek tetemes emelkedése a munkabérek és az összes gazdasági szükségletek horribilis drágulásával és pedig nemcsak nálunk, hanem az összes kulturált államokban. A gazdaközönség saját érdekében mindig a legnagyobb buzgalommal törekedett a termelés fokozására a multban, valamint törekedni fog a jövőben is. Ez azonban nem zárja ki az 1905. évihez hasonló epizódusok visszaesését bekövetkezését, amint hogy ilyenek előfordulnak a legmagasabb kultúrájú államokban is. Ha pedig a szocialista urak olcsóbb élelmiszert kívánnak, adjanak alkalmat az olcsó termelésre a munkabérek méltányos szabályozásával. *Mathiszekovszki Tódé.*

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetés, lapreklamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Füreszpor trágyázásra. 216. kérdés. Bükkfűreszport (nagy mennyiséggel rendelkezünk) miként lehet legjobban a mezőgazdaságban értékesíteni? Az uradalom területének mezőgazdasági része 900 kat. hold szántó, 950 kat. hold részben sikon, részben pedig dombos hegyoldalokban és fensíkon fekvő rét, 1500 kat. hold legelő. Talaj minőségileg igen változós. A legkönnyebb homokos talajtól kezdve előfordul a legkötöttebb vályogig. Előfordulnak vadvízesfoltok, amelyekben nedvesebb években a termény részben kiázik. A fűreszgyár az uradalom közép-pontján fekszik. A fűreszport akár nyers, akár

hamuvá elégetve a távolabb fekvő rétek és legelőkre részben iparvasuton tudjuk szállítani. Az istállók a fűreszgyártól 1 1/2 kilométer távolságra fekszenek. A szomszéd uradalom a fűreszporra egy részét almózásra használja, nagy részét pedig a fűreszgyár melletti patakba hordatja. Bükk-, fenyő- vagy tölgyfa fűreszpor közül melyik a legértékesebb?

V. L.

Felelet a 216. sz. kérdésre. A fűreszport leghelyesebb a jelzett viszonyok között a kifutókba hordatni s onnan trágya alakjában azután kihordatni a földekre. Az iparvasut felhasználásával az 1 1/2 kilométerre fekvő istállókba is hordható, mert a fűreszpor tulajdonképpen akkor válik értékesebb anyaggá, ha trágyává alakítottam át. A lomblevelű fák fűreszpora általában véve jobb a fenyőfélék fűreszporánál, mert utóbbinak gyantás anyagai a korhadást késleltetik; de ezen különbség nem oly fontos.

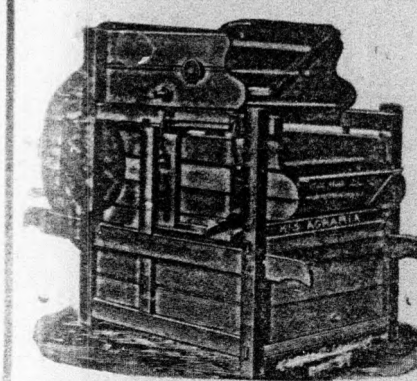
K. K.

Rozs műtrágyázás. 217. kérdés. Gyengébb minőségű nyiri homokon, mely rendszerint 3-4, maximum 4 1/2 mm. rozsoz terem 1200 □-öles holdanként, milyen műtrágyafélel használjak, a terméshozam megjavítása végett? Ajánlottak nekem a kálisót, ha ez megfelelő, mennyit szórjak 1200 □-öles holdanként s körülbelül mibe kerül mm.-ja. Megjegyzem, hogy burgonyaföldet és egy tábla olyan tengeriföldet akarok műtrágya után most rozsszal bevetni, melyen a tengeri nagy része kiveszett, meg van ugyan kapálva, de holdanként nem lesz rajta több 50 kéve szárnál, cső pedig talán 1 mázsa. Zab és magbűkköny földemet, mely jó minőségű homoktalaj, szintén műtrágya hozzáadásával szándékozom rozsszal, részben buzával bevetni, jó lesz-e ebbe 18% szuperfoszfát, ha igen, mennyi kell belőle 1200 □-öles holdanként.

K. Zs.

Felelet a 217. sz. kérdésre. A gyenge nyiri homok mind a három fontos növényi táplálóanyagban (foszfor, kálium s nitrogén) szűkölködik, miért is mind a háromnak pótlása szükséges a termések fokozására. A nitrogént leghelyesebb pillangós virágu, tehát légenygyűjtő növények zöldtrágyázásával megadni, mert a zöldtrágyázással a talaj humusztartalmát s ezzel víztartóképeségét is fokozzuk, ami a homoktalajok termőképességének emelésénél igen fontos. Ilyen esetben műtrágya alakjában csak kálfoszfátot kell adni. Zöldtrágyázás hiányában a nitrogént is műtrágya alakjában kell adni. Eszerint az eljárás következő lenne: Kat. holdanként 150 kg. 18%-os szuperfoszfát és 80 kg. 40%-os kálisó összekeverve, a vetés után kiszórandó és beboronalandó. Tapasztalataim szerint könnyű homokon, a műtrágyakiszórásnak ez a legjobb módja. A nitrogén pótlására kénsavas ammóniákat és chilisalétromot használhatunk. Igen könnyű homokon indokolt öszszel 40-50 kg. kénsavas ammóniákat közvetlen a vetés után kiszórni s tavasszal, ha szükséges 30-35 kg. chilisalétromot fejtrágyának adni. A nitrogéntrágyázás azonban igen megdrágítja a műtrágyázást s ezért helyesebb ezt rendszeres zöldtrágyázással helyettesíteni. A 40%-os kálisó 100 kg.-ja szállítással együtt körülbelül 13 korona 50 fillérbe kerül. A buza műtrágyázása a rozsohoz hasonló.

K. K.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kitanó szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

Eredeti „Kalmár”-rosták

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSAI, Hódmezővásárhely

külföldi terménytisztítógépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselő

A Magyar Királyi Allamvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V. Váci-körút 32. sz.

Feljegyzések a külföldi komló-tanulmányutról.

Az OMGE. idejű külföldi tanulmányutjáról legközelebb szakzerű közlemény fog megjelenni, addig is azonban, mint ezen tanulmányut vezetője apróbb feljegyzések alakjában egyről-másról tájékoztatni kívánom hazai komlótermeszteinket.

Összefüggő nagy területen komlótelepeket tulajdonképpen akkor láttunk először, amikor a saazi komlótermesztő vidéken 72 km.-es kocsi-kirándulást tettünk és egész napon át folyton-folyvást komlótelepek között kocsikáztunk. Tanulmányuti társaságunk csupa magyar komlótermesztőkből állott, akik könnyen érthető okokból kifolyólag élesen megfigyelték a saazi komlótelepek állapotát és nézetük abban foglalható össze, hogy Saaz vidékén azért, mert a komló oldalágakat csak mérsékelten és helyenként fejlesztették, középtermésre van kilátás. Ez a jövő áralakulás szempontjából eléggé vigasztaló lenne, csak az a baj, hogy az utolsó évek magas komlóárainak befolyása alatt a csehországi komlótermőterület megnövekedett, most Saazban és annak környékén 230 német és 105 cseh faluban összesen 9000 termesztő 1.360.000 sokk területen termeszt komlót. (1 sokkon 60 tő van). Ez bizony a multhoz képest emelkedést mutat, amely a ma még termést nem adó kis telepekkel emelkedni is fog úgy, hogy teljes mértékben értem magyarjainkat, akik a hosszú kocsit után azért fohászkodtak, bár mielőbb eljőne Saaz vidékére az amerikai hóhullám!

Hogy úgy a csehországi, valamint a németországi komlótermesztők ugyanolyan barátságos érzelmekkel viseltetnek a hazai komlótermeszteink iránt, abból tűnik ki, hogy úgy az osztrák, valamint a német komlótermesztők vezető emberei a fehér asztalnál mondott felköszöntőkben bizonyos irigységgel emlékeztek meg komlótermesztésünk ténylegéről és figyelmeztettek arra a veszélyre, mely a túltermelésből előállhat. Erre természetesen azt válaszoltuk, hogy ők vizet prédikálnak és bort isznak, mert mindkét országban számtalan új telepítvényt láttunk. De azért megnyugtattuk őket, kijelentve, hogy új telepítésre senkit sem biztatunk.

A felköszöntők szellemét tekintve érdekes volt, hogy az osztrákok a magyar agráriusok támogatását kérték a vámszerződések jövőbeni megújításakor, a németek pedig már most hangoztatták, hogy saját termesztésüket 1917-ben minden rendelkezésükre álló eszközzel meg fogják védeni. Amikor a németek energikus elhatározásáról tudomást szereztünk, értettük meg, hogy az osztrák komlótermesztő gazdák miért néznek szinte pánikszzerű félelemmel a kritikus 1917. év elé. Nem esoda. Hiszen a németek 100 márkás komlótám behozataláról s ezzel úgy az osztrák, valamint a magyar komló teljes kiszorításáról ábrándoznak. Nem hiszem, hogy ezt elérjék, de azért feltétlenül szükségesnek tartom a védekezés álláspontjára helyezkedni, azt pedig csak a hazai komlótermesztők szervezésével,

tömörítésével lehet elérni, miért is különösen a bácskai komlótermesztők figyelmébe ajánlom, hogy minél előbb és minél tökéletesebb formában tömörítsék a komlótermeszteket, mert különben válságos helyzetbe kerülhetnek. Erről egyébként az OMGE. képviselőitében az ősz folyamán a bácskai illetékes tényezővel behatóbb eszmecserét fogok folytatni.

A szabad társulás alapján álló egyesületek mindaddig, míg a társulásból kifolyólag valami olyan anyagi előny nem származik a tagokra, melyet azok egyenként megéreznek, rendszeresen nem igen virágoznak. Így volt az Saazban is mindaddig, míg a saazi komló szignálását nem szabályozták. Amióta ez megtörtént és amióta a saazi komlótermesztők egyesülete közölte, hogy mint saazi komló csak az olyan komló kerülhet a világpiacra, melyet az egyesület szignál, azóta az összes termesztők kivétel nélkül egyesületi tagok, aminek magyarázata abban rejlik, hogy az egyesület csak tagjainak komlóját szignálja. Kemény rendszabály, de mindenképpen hasznos, mert azóta az egyesület annyira fejlődött, hogy a komlótermesztési szakiskolát is évi szubvenzióban részesítheti, ezáltal a komlótermesztés érdekében elősegíti a szakképzettség terjedését, ezenkívül pedig a szignálással a tagok komlójának minőségét fokozza. Ebből egyébként hazai komlótermeszteinkre is az a haszon származott, hogy azóta Saazban a magyar komlót saját neve alatt árulják és jegyzik és nem szolgál már kizárólag arra, hogy bekeveréssel a saazi termesztés tömegét emelje. Ez az idő elmúlt s ezt csak a kereskedők siratják, akik most lényegesen kisebb haszonnal dolgoznak. A saazi öreg kereskedők szinte kivétel nélkül milliómosok, a fiatal gárda pedig már a polgári haszonra van utalva! A magyar komlónak végre már rendes vevőkörre van és már nem mondják róla, hogy bagószaga van és nem elég keserű. Hogy a dolgok ide fejlődtek, abban egyébként Nürnbergben Utitz bizonyosoknak van nagy része, aki immár visszavonult az üzleti életből, évek hosszú során azonban a saazi kereskedőktől eltérően a magyar komlót mindig saját neve alatt árusította. Persze nagyot lendült az ügy, amikor a saazi kereskedők a jelzési kényeszer következtében hasonlóan voltak kénytelenek eljárni. Mármost csak az a kívánatos, hogy a magyar gazdák gondosan szedjék és csomagolják a komlót és ugyancsak kívánatos, hogy az OMGE. útján értékesítsék komlójukat, mert akkor meg van a garancia arra, hogy az tényleg mint magyar komló kerül forgalomba. Ha a magyar termelők ezt mellőzve, közvetlenül külföldi kereskedőknek adják el komlójukat, a kereskedő azt olyan vevőknek, akik a származás megjelöléséhez nem ragaszkodnak, névtelenül adhatja el. Ilyen vevő kivált Angliában sok van és bizony kívánatos, hogy ezek is megtudják, hogy magyar komlót használnak, ami őket arra indíthatja, hogy ha ezzel meg vannak elégedve, még a saazi kereskedő útján is ilyet követeljenek. Hogy ez a hazai komló értékét emeli, talán felesleges bizonyítgatni.

Sajátságos, hogy míg a komlótermesztés

empórium a Saazban van, mégis nem a saazi, hanem a nürnbergi piac irányítja az árakat, a saazi piac 2-3 napra emancipálja magát; de végre mégis mindig a nürnbergihez idomít. Ennek magyarázata talán abban rejlik, hogy míg a saazi piacra az idegen komlók közül ugyiszólván csak a magyar jön, a nürnbergi piacon a világ minden részéből található komló s így az ottani körök a várható világtermés felől is jobban vannak informálva. Sok idegen komló ugyan nem jön Nürnbergbe, mert az amerikai, belga és angol komló, amely oda jön inferiorium minőségű és csak az olcsó, németországi munkássörök előállítására használtatik, mindazonáltal a piacnak internacionális jellegét ad és súlyát emeli. Az említett külföldi komlók egynemelyikét láttuk, mind durva, rosszul van szedve és sok benne a mag. Legrosszabb szedésű az amerikai komló, melyet munkássörök hiányában szedőgéppel szednek, amely bizony gyatra munkát végez.

Nürnbergben a komlópiac a régi Zeughausban és az előtte elterülő széles járdán van, ahová felállítatnak a mintaszakok. A vevő csak egy zsákot tekint meg és annak alapján vásárol és biztos abban, hogy a többi zsákban ugyanolyan árut kap. Az áru keverése szigorúan tilos és azt a kereskedők betartják daczára annak, hogy semmiféle hivatalos ellenőrzésnek nincsenek alávetve. Aki deklarálás nélkül keverne, menten diszkreditálnék és elvesztené üzletkörét.

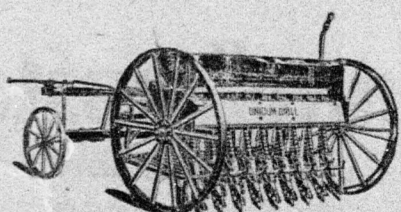
A külföldi komlókért a nürnbergi kereskedő a vámot csak akkor fizeti le, ha Németországba adta el a komlót, addig csak a mintaszakért fizeti a vámot és a többi komló a szabadraktárban marad, ahonnan ha nem kerül Németországban fogyasztásra és külföldre vándorol, mint tranzitáru megy tovább. A Zeughausban vannak a komlókereskedők kézi raktárai, melyekért a városnak bizonyos évi bért fizetnek, amiből a város szép jövedelemre tesz szert.

A régebbi időkben Nürnbergben májustól-szeptemberig terjedő időszakban azzal a magokolással, hogy a tiltott időszakban főzött sör nem tartja magát s annak fogyasztása az egészségre káros, tilos volt söröt főzni. Később az odamódosult, hogy az említett időszakban csak hollerdai komlót szabad főzni, mert annak erős kesernyertartalma a sör romlását megakadályozza, ma pedig, amikor a sörgyárak modern gépekkel vannak felszerelve, ez a tilalom természetesen már nincsen s bizony alig néhány napos sör is kimérnek. Ez még rendjén volna, ha a komlóval nem takarékoskodnának. Csak hogy sajnos éppen a német sörgyárak a magas komlóárak miatt annyira redukálták a komlóadagolást, hogy a bajor sörök most valóságos lórét képeznek. Ezt a körülményt a magyar sörfogyasztó közönség figyelmébe ajánlom s azt a jó tanácsot adom, tartózkodjanak a bajor sörök fogyasztásától, mert csekély értékű lórét kapnak.

Németországban Spaltban is a Hollerdaunak nevezett komlótermesztő vidéken láttunk összefüggő nagy területen komlótelepeket, melyek a

Ovakodjon utánzatoktól!

Az eredeti „Melichar“ gyártmányu világhírű

„Unicum Drill“
sorbavetőgépek

„Imperator“ műtrágyaszóróval egyesített sorbavetőgépek, minden gazda által elismert első helyet foglalják el. Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjön gazdatársainál!

Abrás leírással és ajánlattal készséggel szolgál!

Bächer Rudolf – Melichar Ferencz.

Magyarországi vezérképviselője: **Szücs Zsigmond, Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.**

Ovakodjon utánzatoktól!

T

fejlődés tekintetében még hátrább voltak, mint a saaziak. Németországban is közepes komlótermésre van kilátás.

Ugy Németországban, valamint Csehországban a komlótelepek 90%-án a sodronymivelés van bevezetve, melynek az a nagy előnye, hogy a különféle rovarok, tetvek és más állati ellenségek számára nem nyújt buvóhelyet. Tudvalevőleg a karósművelésnél ezek az ellenségek a karó repedéseiben kitűnő buvó- és telelőhelyet találnak. Különösen veszedelmesek a komlólevéltetű (Aplous humuli) és a vörös üszkösödést okozó Tetranyelus telarius, melyek a karók repedéseiben telelnek.

Ugy Németországban valamint Csehországban a sodronymivelésnél alkalmazott oszlopok kivétel nélkül fenyőfából vannak és vagy közvetlenül a földbe ásatnak, vagy Dréher rendszere szerint olyan földbeásott kőalapzatra helyeztetnek, mely kőalapzatról 15—20 cm. hosszú erős vasszög nyulik ki és hatol bele az oszlopba, amely ezáltal a talpazatról le nem csuszhat.

Ezeket a fenyőfaoszlopokat sok helyen impregnálják és ezáltal tartósabbá teszik. Az impregnálás többek között Wohrzachban az u. n. Eyanisieranstaltban a következőképpen történik: az oszlopokat lehántják, úgy hogy a kéreg alatti parafaréteg is lekerüljön, ezután 8—10 napon át a napon szárítják, ezt követően pedig vasbetonból álló megfelelő nagyságu tartányokba kerül, melyekben 66%-os higanykloridoldat van.

Ebben az oldatban maradnak az oszlopok 8 napig, ezután 4—6 héten át szabad ég alatt hevernek, mely idő alatt a fába felszívott oldat állandósul és többé belőle semmiféle eső ki nem mossza. Amíg az oszlopok az oldatban vannak, naponta kétszer megvizsgálják az oldatot jódkáliummal, hogy elég erős-e és ha 66%-nál gyengébb, újabb higanyklorid adagolásával erősítik. Ha még megjegyzem, hogy az oszlopokat gerendákkal az oldatba leszorítják és naponta 3-szor forgatják, nagyjában elmondtam az egész eljárást. Az ekként impregnált oszlopok köbméterjét 13 márkáért árusítják. Állítólag az impregnált oszlopok 10—15 évig is eltartanak.

Sajátságos, hogy amíg Csehországban a komló trágyázására főleg istállótrágyát használnak, Németországban már igen nagy szerepe jut a műtrágyáknak, melyből tövenként, vagyis 2 négyzetméter területre 120—150 gramm thomas-salaktot, 60—70 gramm 40%-os kálit és 80—100 gramm ammóniaköszécsót használnak és azt a mennyiséget 4 évi időközökben adagolják. Németországban a komlótermesztő vidékeken elég sok olyan iparosnak, hivatalnoknak is van komlótelepe, akiknek nincsen gazdaságuk és mert istállótrágyához nem juthatnak, ezek kizárólag a műtrágyát használják.

Sajátságos, hogy sem Csehországban, sem Németországban tulajdonképpen komlótermesztési szakiskola nincsen. Saazban ugyan van egy u. n. „Hopfenbauschule“, de az tulajdonképpen olyan, mint nálunk a földmivesiskolák bármelyike és tananyaga csak abban tér el, hogy a komlótermesztés tanítására nagyobb súlyt helyeznek és az iskolával kapcsolatban igen szép, nagy

kiterjedésű komlókísérleti telep van, melyen a különböző fajták, a trágyázások és művelési módok valamint az állati ellenségek ellen való helyes védekezések vannak bemutatva. Németországban viszont Weichenstefanban ugyanolyan erjedéstani intézet van, mint aminő a berlini, azzal a különbséggel, hogy még az ok-szerű tejjgazdaságot is tanítják és az egész intézet gyakorlatibb irányú kiképeződést nyújt, mint a berlini, melynek sem kísérleti telepe, sem gazdasága nincsen.

Befejezésül még csak annyit említek fel, hogy a tanulmányut szerfelett tanulságos volt és ha azt 2—3 év múlva esetleg megismételjük, remélhetőleg több magyar komlótermesztő fog ezen részt venni, mint most.

Krolopp Hugó.

Megjegyzések az „Országos ebkiállítás“-ról.

Egy kitűnő cikkből, *ifj. Hölle Márton* ur „Kinológiai tudnivalók“ („Vadászat és Állatvilág“-ban 1912. 7. sz.) című cikkéből egy mondatnak a passzívából az aktívba travesztálásával kezdem meg mondanivalóimat: „... akarom az egyes (eb) kiállítások bírálatát kritika tárgyává tenni, mert ezzel segíthetek az ügyön s kutatom azon körülményeket, melyek esleleges elégedetlenségek kulforrásai lehetnek, mert a kinológiát bizony nem éppen az ebek külleme vagy hasznavehetősége irányítja, hanem vannak momentumok, bár ne volnának, melyek majdnem vesérszerepet játszanak. Látott-e már valaki kiállítást vagy versenyt, amelyen ne lett volna elégedetlen résztvevő? Bizony én még/nem láttam. Lesznek tisztelt olvasóim között olyanok, akik azt mondják, hogy lehet is mindig elégedetlenség“.

Igaz van Hölle urnak! Tényleg vannak elégedetlenek igen sokan s hogy ezek közül sokaknak elégedetlensége mennyire jogosult, ezt bizonyítani célja cikkemnek, és pedig teljes tárgyilagossággal, mert a számok objektívek s az alant következő számok utolsó tizedeséért is szavatolok.

A lefolyt (május 18—19.) országos ebkiállítás

A kiállított 64 vadászeb (benevezve 168 osztályba) kapott összesen 191 díjat és pedig:

Championdíjat	Tiszteletdíjat	I-ső díjat	II-ik díjat	III-ik díjat	Figyelemreméltó díjat	Tartalékdíjat
5	21	95	34	24	11	1

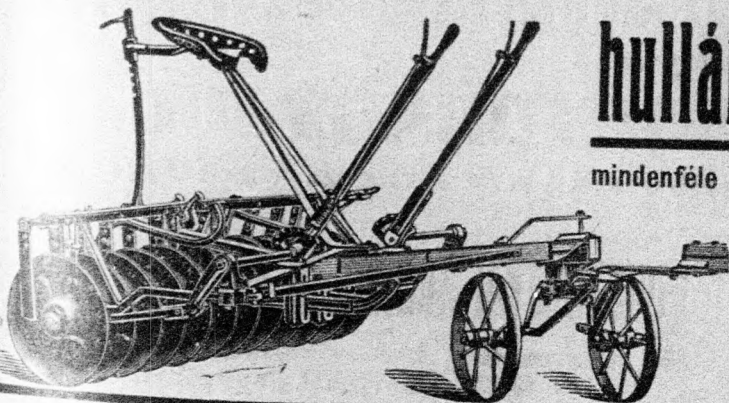
Ezen 191 díj közül három urnak, a *M. E. E.* és kiállítás elnökének, Széchenyi László gróf urnak, alelnökének Fónagy József urnak és fő-főrendezőjének, versenybírájának stb. Grafi Frigyes urnak (mint kiállítók és tenyésztők) ebei kaptak 72 díjat és pedig:

Championdíjat	Tiszteletdíjat	I-ső díjat	II-ik díjat	III-ik díjat	Figyelemreméltó díjat	Tartalékdíjat
4	12	40	13	3	0	0
80%	57.1%	42.1%	38.23%	12.5%	0%	0%

Az összes többi vadászeb kapott tehát:

Championdíjat	Tiszteletdíjat	I-ső díjat	II-ik díjat	III-ik díjat	Figyelemreméltó díjat	Tartalékdíjat
1	9	55	21	21	11	1
20%	42.84%	57.9%	61.77%	87.5%	100%	100%

Tarlóhántásra

hullámos tányéru tárcsásboronáinkat

mindenféle talajviszonyokra elsőrendű anyagból a legmodernebb kivitelben.

BÄCHER RUDOLF

éke- és talajmivelő eszközök gyáranak magyarországi vezérképviselője:

Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

is nem a saazi, itja az árákat, a zípálja magát, de berjéhez időmit. an rejlik, hogy komlók közül n, a nürnbergi ató világtérme va. Sok idegen ergbe, mert az amely oda jön z olcsó, német- ára használták, rracionális jel- mlített külföldi d durva, rosszul g. Legrosszabb lyet munkáskéz x, amely bizony

régi Zeughaus- es járdán van, ok. A vevő csak alapján vásárol zásokban ugyan- szigorúan tilos daczára annak, zrésnek nincse- nélkül keverne, vesztene üzlet-

ergi kereskedő Németországba a mintzákért ó a szabadrak- kerül Német- öldre vándorol, Zeughausban raktárai, me- i bért fizetnek, e tesz szert.

ben májustól— azzal a meg- ban főzött sör ztása az egész- ni. Később az dőszakban csak mert annak erős sát megakadá- gyarak modern a tilalom ter- ny alig néhány rendjén volna, dnának. Csak- gyarak a magas lták a komló- nost valóságos nyt a magyar e ajánlom s azt janak a bejor y értékű lőré

Hollerdaunak láttunk össze- ket, melyek a

ru 66

Ovakodjon utánzatoktól! Z. szám.

magyar vadászbanyag javításához hozzájárulnának olyformán, hogy kitüntetett ebeikkel hivatásos vadászok és idomítók ebeit — még abban az esetben is, ha ezek fajtáiknak nem is legelső-rangu és kiváló egyedei — minimális díjakért fedeztetnék, nem pedig úgy, mint most, hogy vagy egyáltalán nem, vagy csak 100—150 koronát kérve érte, amennyit nálunk hivatásos vadász és idomító körülményei folytán megfizetni képtelen. *S adjanak időnként kiállítási és versenydíjakul — ugyancsak hivatásos vadász és idomítók részére — kitüntetett ebeiktől származó egy-egy kölyköt díjakul.* Mert igazán volt Adamovich idomítónak abban, amit meg nem felelő fajtajellegű ebe visszautasításakor mondott a vizslaversenyen, hogy nem adhat egy magyar vizslaidomító most még egy jó származású, a M. E. E. magas követelményeinek megfelelő vizslakölyökért 100—150 koronát.

A különböző adományozott tiszteletdíjakat kivéve, a M. E. E. aranyozott, ezüstözött és bronzozott érmeket ad díjakul, egyik oldalukon egy pár kutyafej, másik oldalukon babérág relief-jével, amelyek, minthogy nincs rávéve az, hogy miért kapta az illető (így adja most a M. E. E.) csak értéktelen rézpitykék. A kiállítás vagy verseny dátumát, a díj megnevezését tessék rávésetni, akkor megszűnik az rézpityke lenni, éremmé lesz, megadja érem értékét az, ami reá van vésetve. Igaz, hogy ez betűnként belekerül 2 fillérbe, de a kimutatott 2400 korona kiállítási tiszta hasznóból telhetnének e célra.

Minden ebkiállítás réme a szopornyicza és rühel való fertőzésnek lehetősége, — amely ugyanis sokakat visszatart attól, hogy ebeiket kiállításba küldjék — melynek megállítására a kiállítás rendezőségének minden óvintézkedést meg kellene tennie. A fertőzés elkerülésére a *bozokat alaposan fertőtleníteni, a legszigorubb állatorvosi vizsgálatot végeztetni s a legkisebb mértékben gyanus ebet a kiállítás területéről haladéktalanul eltávolíttatni*, akkor nem fog megtörténni az, hogy a kiállított eb szopornyiczát hozzon haza — mint többek között az enyém is — s még kevésbé az, ami most történt, hogy egy rühesség miatt kizárt setter a kiállítás egész tartama alatt a bejárat mellé kikötve farkesóválással fogadta a belépő látogatóknak a szép és kedves kutyáknak kijáró simogatást. Akár fertőző borbaja volt ennek az ebnek, (amit a manapság igen magas fokon álló állatorvosi tudomány abszolút bizonyossággal meg tud állapítani), akár csak gyanus volt reá, mindenképp el kellett volna a kiállítás területéről távolítani, hogy a többi eb simogatásával ennek a fertőzésnek még a lehetősége is elkerültesse.

Feltétlenül elismerem a meghívott külföldi bírók szaktudását és pártatlanságát, azonban abszolút hibának tartom országos kiállításra ilyeneknek meghívását. Egyebek közt azért, mert a külföldön a kinológia már oly magas haladást ért el, hogy az ottani viszonyokhoz szokott bírók nem tudnak lefokozódni, ami még igen kezdetleges kinológiai állapotaink alacsony nivójára. Épp oly kevésbé való hozzánk a gyermekkorát élő kinológiánk bírálatára országos kiállítás

külföldi bíró, amint nem való egyetemi tanár elemi iskolába vizsgáztatóul.

Más a nemzetközi kiállítás, ilyenén kötelesség külföldi bírakat is bevonni, ekkor sem a M. E. E. vezetősége által meghívottakat, hanem az erre felkért külföldi egyesületek által delegáltakat.

Ez annál inkább szükséges, mert a M. E. E. úgy látszik nem mindenkor kéri fel azt a szakembert, akit kellene, példa erre, hogy a vadászebek bírálatára meghívott Schróffl J. (München) ur bírálati referátumában többek közt ezeket írja: „Cocker és Springer spanielekről nem sokat mondhatok”.

Ezt elhiszem. Springer spaniel ugyanis egy sem volt a kiállításon, hanem egy cockeren kívül két Field spaniel. Már pedig tudni illik vagy illenék, hogy Field spaniel és Springer spaniel között olyan különbség van, mint a tacsó és kopó között, amely állítástomát bármikor kész vagyok a birtokomban levő összes spaniel klubok faji jelleg szabályaival, a spanielekre vonatkozó összes irodalommal, kiváló Field és Springer spanielek képeivel stb. szintén konkrét adatokkal a legszeleesebb mederben bizonyítani.

Gondoskodjék továbbá a rendezőség az ebek egyéb eledellel való táplálásának lehetőségéről, ne csak Fattigerről, mert ezt a nálunk szokatlan táplálékot a legtöbb eb nem eszi meg s két napig éhezteni ebét a legtöbb embernek nem szimpatikus.

Nagyobb vadászebeket pedig ilyen szűk ketrecekbe beleszorítva látni kínos volt, ha ugyan látni lehetett a sötét fal mellé sorakoztatott ketrecekben őket.

Kinológiai körökben sokszor hallatott panasz az, hogy nem lehet Magyarországon kinológiát teremteni. Nagyon sokunknak meggyőződése az, hogy igenis lehet, de nem így.

Az előadottakkal a magyar kinológusok elégedettségének, panaszainak egy részét óhajtottam orvosolni, mert szent meggyőződésem, hogy beteg ugyan a magyar kinológia, de nem gyógyíthatatlan. *Láng Kornél dr.*

Svájcz, Tirol és Salzburg szarvasmarhatenyésztésének organizációja.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a múlt év június havában rendezett alpesi tanulmányutra az Országos Törzskönyvelő Bizottság csekélységemet küldte ki, azzal a megbízással, hogy a beutazott országokban a törzskönyvelést tanulmányozzam és tapasztalataimról jelentést tegyek. Ebbeli kötelezettségemnek örömet teszek ezennel eleget. Minthogy azonban az állatok törzskönyvelése azokban az országokban mindenütt szerves kapcsolatban van a tenyésztési szövetkezetekkel, lehetetlen a törzskönyvelést ismertetnem anélkül, hogy egyúttal ezen szövetkezetek szervezetére és működésére ki ne terjeszkedjem, felemlítve egyszersmind tanulmányaim közben itt is, ott is felszedett néhány érdekesebb adatot.

I. Olaszország.

Olaszország mezei gazdálkodásában az ok-szerű szarvasmarhatenyésztésnek a legújabb időkig csak alárendelt szerep jutott s bár az olaszok már ösidők óta évről-évre nagyszámú svájci borzderes szarvasmarhát importálnak, csak az utóbbi években kezdtek ennek racionális továbbtenyésztésére is nagyobb gondot fordítani. Nyilvános szarvasmarhatörzskönyv Olaszországban ezidőszert még nincsen, de — mint a piacenzai vándortanítói intézmény látogatása alkalmával szíves kalauzunktól, Alpe tanártól hallottam — a tárgyalások egy, a tisztavégi szarvasmarhatenyésztéket magába foglaló törzskönyv megindítása ügyében az olasz földművelési miniszterium közbejöttével megindultak.

II. Svájc.

Svájcz világhírű szarvasmarhatenyésztése, mint tudjuk, már igen régi, nyomai az őskori ezüstpénzeken kutatása alkalmával napfényre került leletek tanúsága szerint a történelom előtti időkbe nyulnak vissza; a svájci sajtó már a régi rómaiaknak kedvelt csemegéje volt, Svájc szarvasmarhakittele pedig már évszázadok előtt néha oly méreteket öltött, különösen a mai Olaszországot alkotó államok felé, hogy például a XVII. század vége felé a berni kormány megtiltotta teljesen a kivitel, mely tilalmat azonban későbbben oda módosította, hogy csak a svájciakat tiltotta el a marhakiteltől, míg idegen vásárlók erre külön engedélyt nyerhettek.

Hogy Svájc, ezen kicsiny, de élelmes államszövetség szarvasmarhatenyésztése mily értéket produkál ma, azt a következő statisztikai adatok mutatják:

1908-ban Svájc összes kivitele a fontosabb mezőgazdasági cikkekben (a fakivitel levonása után) kitett 89.575,000 frankot, mely összegből a kivitt szarvasmarha értéke (csaknem kizárólag tenyészállatok) 12.928,000 frank, a kivitt tejgazdasági termékek értéke pedig, ha a kondenzált tejnél csak a feldolgozott nyerstej értékét vesszük számításba, 68.473,000 frank, a kettő együtt tehát 81.401,000 frank. A többi, kivitelre került mezőgazdasági termékek és háziállatok, (u. m. gyümölcs, bor, husárak, sertések, juhok és kecskék) értéke tehát mindössze csak 8.174,000 frank. Ezt a számarányt legott megértjük, ha figyelembe vesszük, hogy a mezőgazdasági művelés alá vett 2.088,000 hektárból 1.554,000 hektár rét és legelő.

Svájcz összes szarvasmarhalétszáma az 1911. évi állatszámolás szerint 1.443,371 darab; ezen összegben a Svájcban tenyésztett szarvasmarhafajták a következő számokkal szerepelnek:

Piros- és sárgatarka	795,092 db
feketetarka	38,196 „
barna és szürke borzderes	535,151 „
eringi marha	31,010 „
egyéb fajta és keresztezés	43,922 „

Összesen: 1.443,371 db

A Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társ. gyártmányai:

HAZAI DRILL

páros soru vetőgép,

HORTOBÁGY DRILL

páratlan soru vetőgép,

NAPOLEON DRILL műtrágyaszórával kombinált vetőgép.

Ekék, boronák, szecskavágók, répavágók, kapálók, morzsolók, kukoriczavetőgépek stb. kiváló minőségben, előnyös árak mellett.

Ivar és kor szerint találtak:

bikát, 1—2 éveset	19,019
2 éven felülit	7,394
tehenet	796,533
üszöt, 1—2 éveset	164,305
2 éven felülit	94,319
borjut, felnevelésre	188,421
levágásra	38,625
növendékmarhát, 1/2—1 éveset	94,088
ökröt, 1—2 éveset	17,261
2 éven felülit	23,406

darabot. Ezer lakosra jutott 385 darab szarvasmarha, illetőleg 212 darab tehen.

Az apa- és anyaállatoknak egymáshoz való arányára, sajnos, a fenti számokból nem lehet következtetést vonni, mivel a 2 éven felüli bikák egyrésze vágóállat, a 2 éven aluliak egyrésze pedig már tenyésztésre szolgál, viszont az 1—2 éves üszök egy bizonyos része már az anyaállatokhoz volna számítandó.

A fajta szerinti arány: 58% tarkamarha, 39% borzderes és 3% egyéb fajta és keresztezés.

A két uralkodó fajta elhelyezkedését az alábbi térkép teszi megismerhetővé.

Az összes létszám különben az 1906. évi állatszámolás adataihoz képest 54,773 darab (38%) csökkenést mutat, a tehenek száma azonban az utolsó 5 évben 10,583 darabbal (13%) szaporodott, amiből a tejgazdaság fejlődésére lehet következtetni.

A szarvasmarhatulajdonosok száma 1911-ben 205,751 volt. Már ebből is látható, hogy a szarvasmarhaállomány túlnyomó része kistenyésztők kezén van. Ezek régebben, szétszórtan, ki-ki a maga erejére utalva, számos nehézséggel küzdve, csak alig tudtak némi tenyésztési sikert elérni, mert azok a feladatok, melyek elé az okszerű tenyésztés felkarolása a gazdát állítja, gyakran túlhaladják a kistenyésztő tehetségét. Ennek a belátása és a nép jóléte iránt táplált meleg érdeklődés készítette a 80-as évek vége felé Wattenwyl J. ezredest, hogy fáradhatatlan agitációval a tenyésztőket szövetkezetekbe tömörítse s ily módon részükre is hozzáférhetővé tegye azokat az eszközöket és előnyöket, amelyek egyébként csak a tökeerős birtokosnak állnak rendelkezésre. Wattenwyl a svájci tarkamarhatenyésztési szövetkezetek és későbbben ezen szövetkezetek szövetségének megalapítója. Fáradozása nem volt hiábavaló. Midőn ezelőtt két évvel 21 évi odaadó munkásság után elnöki tisztét letette, a tarkamarhatenyésztési szövetkezetek szövetségének kötelekékbe több mint 200 szövetkezeti tartozóval s ezenkívül még számos nem szövetkezeti szövetkezet működött.

Wattenwyl utóda az elnökségben Käppeli J. dr., az általunk is meglátogatott rütti gazdasági iskola igazgatója, aki már 14 évvel ezelőtt szegődött Wattenwyl mellé munkatársul s mint szövetségi titkár szervező tehetségének számos bizonyítékát adta. Így egyebek közt a tenyész-bikavásárok rendszeresítése, a törzskönyvvezetés központi felügyelete, az állatok szolgáltatási képességének megállapítása, a svájci tarkamarha monografiája stb. az ő eddigi munkásságának eredményei.

Ugyanabban az évben, 1888-ban, midőn Wattenwyl a tarkamarha tenyésztési vidékein nagyjelentőségű akcióját megkezdte, Krämer dr. zürichi tanár hasonló mozgalmat indított a barna (borzderes) szarvasmarhatenyésztési szövetkezetek létesítése érdekében. S a siker itt sem maradt el.

Az alábbi kimutatás tájékoztatást nyújt a tenyésztői szövetkezetek 1910. évi állapotáról, fajták és kantonok szerint:

I. A pirostarka szarvasmarhatenyésztési szövetkezetek szövetségéhez tartozó szövetkezetek.

Kanton	Teny. szövetkezetek száma	Szövetkezeti tagok száma	Törzskönyvezett bikák	Tehenek
Bern	65	1434	158	6563
Waadt	93	3318	255	1978
Freiburg	31	1022	149	4957
Aargau	13	584	20	1040
Luzern	12	306	25	1176
Solothurn	7	107	13	704
Baselland	6	221	8	385
Neuenburg	2	72	4	279
	249	7004	632	17080

II. A fekete-tarka szarvasmarhatenyésztési szövetkezetek szövetségéhez tartozó szövetkezetek.

Kanton	Teny. szövetkezetek száma	Szövetkezeti tagok száma	Törzskönyvezett bikák	Tehenek
Freiburg	29	441	43	2574

III. A borzderes szarvasmarhatenyésztési szövetkezetek szövetségéhez tartozó szövetkezetek.

Kanton	Teny. szövetkezetek száma	Szövetkezeti tagok száma	Törzskönyvezett bikák	Tehenek
Zürich	36	1985	63	3908
Luzern	11	408	30	1703
Schwyz	25	531	69	2656
Nidwalden	6	78	8	434
Obwalden	4	117	8	557
Glarus	8	386	14	972
Zug	7	226	16	815
Appenzell A.-Rh.	7	259	10	696
Appenzell J.-Rh.	3	74	5	276
Bern	1	49	2	99
Uri	5	103	5	373
St-Gallen	81	2248	112	6398
Graubünden	14	341	25	1404
Aargau	5	185	10	566
Thurgau	9	219	12	593
	222	7209	389	21450

1. Tisztavérű apa- és anyaállatok (törzsállatok) czéltudatos kiválasztása, beszerzése és okszerű tartása.

2. Ezek szaporulatának czélszerű felnevelése.

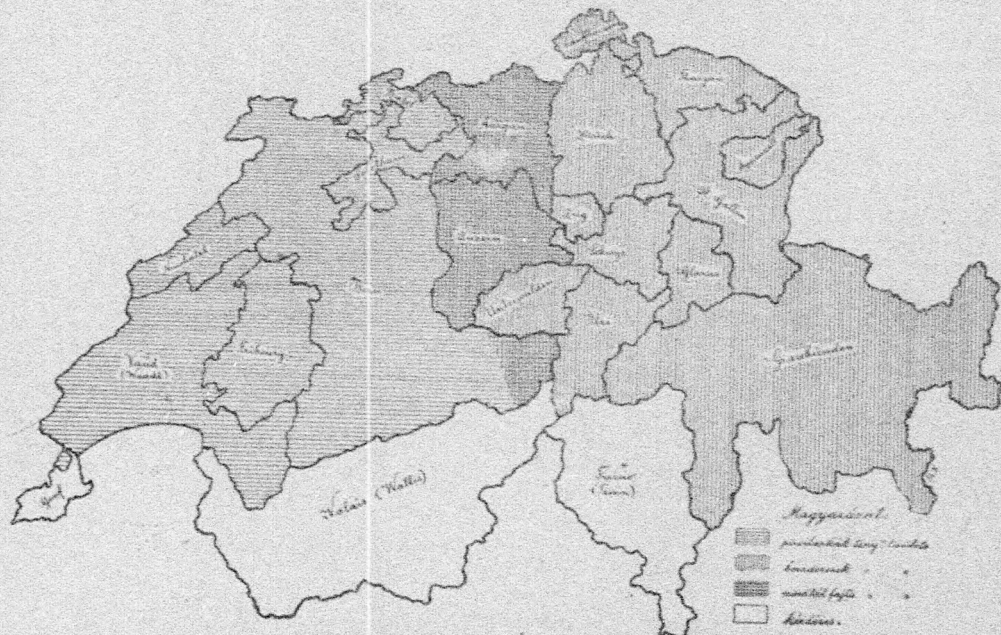
3. Pontos törzskönyvek vezetése és ezek alapján teljes hitelességű származási igazolványok kiadása, melyek nemcsak az állatok eredetét, hanem azok egyedi minőségét is feltüntetik.

4. Az állatok adás-vételének megkönnyítése. Lássuk már most, milyen eszközök állnak a szövetkezeteknek czéljaik elérésében rendelkezésre:

A megalakulás formáságai után az első teendő egy vagy több apaállat beszerzése. Az erre szükséges pénzösszeg fedezetet talál a tagok belépési díjaiban (üzletrészek), az előre fizetendő évi tagsági díjakban és az államszövetség, valamint az illető állam (kanton) által engedélyezett hozzájárulási összegben. Későbbi bevételi források még a netalán szedett hágatási díjak és a szövetkezeti bikával nyerhető pénzdíj, végül a törzskönyvek jó vezetéséért háromévenként elnyerhető pénzbeli jutalom.

A szövetkezet kötelezettségeiért csak a szövetkezeti vagyonnal szavatol, a tagok személyes vagyoni szavatossága ki van zárva.

Az apaállatok lehetnek vagy a szövetkezet, vagy egyes tagok tulajdona. Beszerzésük vagy kiválasztásuk a szövetkezeti kiküldöttek javaslatára történik. Más mint díjazott tenyészbikát nem szabad alkalmazni s ezen bika elsősorban a törzskönyvezett tehenek fedeztetésére szolgál és csak ha ezek csekély száma engedi, használható a tagok nem törzskönyvezett tehenekére is. A szövetkezeti bika tartásával és gondozásával

285. ábra. Svájc tarka és borzderes szarvasmarhafajtáinak területi eloszlása.

A központi szövetségekhez tartozó szarvasmarhatenyésztési szövetkezetek összes száma tehát 500, 14,714 taggal, akiknek állományában 1064 olyan bika és 41,104 olyan tehen van, amely az 1910-ben megtartott állatszámoláson a bíráltnál egy bizonyos minimumot (amiről alább lesz még szó) meghaladó értékszámot nyert s ennek alapján a szövetkezeti törzskönyvbe felvétel.

Ezen a szövetségre lépett szövetkezeteken kívül még számos, nem társult szövetkezet létezik.

A szövetkezetek megalakulásához legalább hét tag jelentkezése szükséges.

A tenyésztői szövetkezetek alapszabályszerű feladatai a következők:

a szövetkezet valamelyik tagját bizza meg, ki ezért bizonyos díjazásban részesül.

A tagok anyaállatai közül csak azok vehetők fel a törzskönyvbe, amelyeket a kantonális bizottság a szemlék alkalmával erre alkalmasnak ítél. A tagok kötelezik magukat, hogy törzskönyvezett teheneket csak a szövetkezet által kijelölt bikával fedeztetik. Üszöket 18 hónapos koruk előtt nem szabad befedeztetni.

Amint láttuk, a szövetkezeti állatok törzskönyvezése és az állatdíjazások és szemlék között szoros kapcsolat van, mielőtt tehát a törzskönyvelésre áttérnék, szükségesnek tartom, hogy ezekről is rövidesen megemlékezzem.

Murányi Nándor.

(Folyt. köv.)

SALVATOR SCHULTES ÁGOST

a kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnek, vörhenynek, emésztési és légzőszervi szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz. Kapható ásványvízkereskedés- és gyógyszerárakban.

Szatmáry-Lipőczy Salvatorforrás Vállalat, BUDAPEST, V., RUDOLF-KARPARTS. SZ.

Kenessei Kenessey Kálmán.

A magyar agrikultura egyik régi s kitünő munkásáról akarunk megemlékezni, akit 90-ik életévének betöltésekor Kápolnásnyék nagyközség diszpolgárává választott. Tudomást szerezvén erről a polgári kitüntetésről, kötelességünknek érezzük, hogy mi is a Kenessey üdvözlésére siessünk s ez alkalomból munkás életének közhasznu s példaadó részleteit a saját nyilvánosságunk előtt is felelevenítsük.

Kenessei Kenessey Kálmán született Kápolnásnyéken 1822. márczius 1-én. Tanulmányait végezvén, az akkori idők szokásához képest ő is mint a megyebeli birtokos és törzsökös nemes Kenessey család sarja a vármegye szolgálatába lépett, hol fokról-fokra emelkedvén, a mult század hatvanas éveinek elején alispánná választott.

Az 1867. évi kiegyezés után megalakult m. kir. kormány földmiveltügyi minisztere Gorove István által az ennek vezetése alatt álló minisztériumba hivatott meg. Itt mint osztálytanácsos igen fontos mezőgazdasági teendők intézésével lett megbizva és nagyszabásu közhasznu tevékenységet fejtett ki.

Ő kezdeményezte és hajtotta végre Török gróf főispánnal együtt az ungmegyebebi „Blatta” nevű mocsár lecsapolását, miáltal a mivelt alá vonható földterület jelentékenyen megnövekedett, a föld adója az előbbinek tizszeresére emelkedett s a vidéknek addig rendkívül kedvezőtlen egészségi viszonyai megjavultak, mert a lakosság száma, mely a mocsárláz okozta nagy halálozási esélyek miatt addig szaporodni nem tudott, a lecsapolás után a mocsárlég megszüntével jelentékeny mértékben megnövekedett.

A nemesfűz nagybani termelésének kezdeményezése is az ő nevéhez fűződik, mert az 1870. előtt külföldről importált nemesfűzt a gazdasági tanintézetek útján hazánkban meghonosítván, a nemesfűznek több ezer holdnyi területen való tenyésztése által a külföldi behozatalt nélkülözhetővé tette.

A selyemtenyésztés az alkotmány helyreállítása idején hazánkban igen megerősökött, az egész országban csak mintegy 3000 frt értékű selyemgubót váltottak be. Az akkori miniszter Kemény Gábor bárónak Kenessey Kálmán erről referálván, javaslatba hozta, hogy ezen iparág újból fellendítése iránt kellene intézkedéseket tenni. Javaslatba hozta nevezetesen Bezeredy Pál mostani miniszteri meghatalmazottat, ki maga is foglalkozott selyemhernyótenyésztéssel s ki mint most már e téren szerzett érdemeinél fogva valóságos belső titkos tanácsos, ma is vezeti a selyemtenyésztés országos ügyét.

Ezen helyesnek bizonyult eljárás folytán a selyemgubó beváltása máig már évenkénti 3-4 millió korona értékre szaporodott fel.

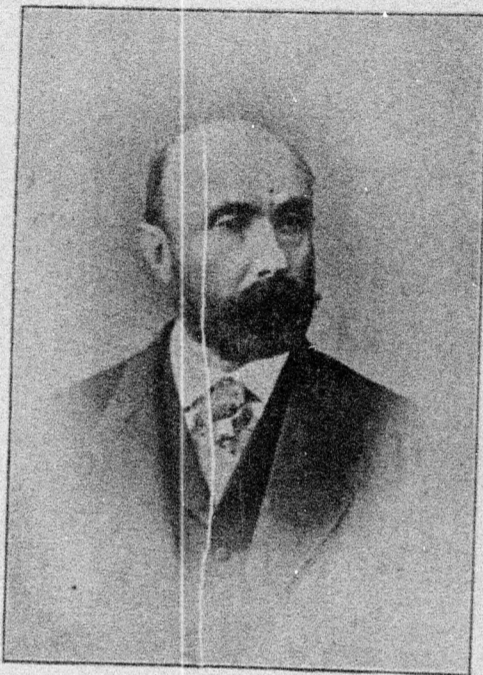
Ugyancsak az ő kezdeményezése és javaslatai folytán állítottak fel az országban a selyemfonódák is.

Legfontosabb és legnagyobb értékű közhasznu alkotása volt Kenessey Kálmának a kulturmérnökség állami intézményének megteremtése, mely az elmaradt és elavult földmiveltési módszert modern alapokra fektetvén, a mezőgazdaság hozamát és ezzel az adózási képességet is

óriási összegekkel emelte. Ebbeli érdemére vezethető vissza, hogy Kvassay Ede szakmunkáját — Kenessey Kálmának mint a kulturmérnökség megteremtőjének dedikálta.

Kápolnás-Nyék községben több évtizeddel ezelőtt megalapította a kölcsönös segélyzőegyesületet szövetkezeti alapon, mely egyesület áldásos működését nemcsak a községbeliek, de a távolabb lakók is érzik. Ezen intézet a nép fiaiban fejleszti a takarékoság hajlamát, a megszorultakon pedig olcsó kölcsönök nyújtásával és méltányos visszafizetési feltételekkel segít. Ez a segélyző egyesület ma már 700,000 korona forgalmat mutat fel évenként.

Kenessey Kálmán emberbaráti érzéseiről tesz tanuságot az a körülmény, hogy őt a köznép egyszerűen „méltó”-nak nevezi azért, mert nevére és állására őt valóban méltónak tartja,

Kenessei Kenessey Kálmán.

megyebebi birtokostársai és a megyebeli főtisztviselők pedig felekezeti és politikai pártkülönbőség nélkül tisztelik és becsülik őt.

Mi is tiszteletteljesen köszöntjük őt annál a szép és ritka korhatárnál, melyet ritka ember ér el úgy, hogy a kötelességteljesítés felemelő tudata mellett közhasznu törekvéseinek teljes sikereiben is gyönyörködhessek.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Magyarország mezőgazdasági termelése	2145
Feljegyzések a külföldi komlótanulmányutról	2148
Megjegyzések az „Országos ebkiállítás”-ról	2149
Svájc, Tírol és Salzburg szarvasmarhatenyésztésének organizációja	2150
Kenessei Kenessey Kálmán	2152

Levelészekrény	Oldal
Vegyések	2147
Figyelmeztetés. — Vámügyi tanács új tagjai.	2152
— Magyar méhészek Bodenbachban.	
— Az erdélyi gazdák gyűlése. — Fajlesztőtink kipróbálása. — Olaszország szarvasmarhatenyésztésének kilátásai. — Tenyészállatdíjazások Ung megyében. — Védekezés az aranka ellen	2153
Kereskedelem, tőzsde	2154
Szerkesztői üzenetek	2154

Figyelmeztetés. Az egyesületünkhöz visszaérkező levelekből tudomásunkra jutott, hogy „Köztelek, állatvédelmi, mezőgazdasági és kozmetikai gyártelep” (Budapest, Erkel-utca 3.) cím alatt egy vállalat a gazdaközönség jóhiszeműségét kihasználva, áruit annak nyakába vart, igyekszik s amint a megtevésztő cím folytán egyesületünknek kézbesített levelekből meggyőződünk, a fenti céggel érintkezésbe lépő megrendelők igen rosszul járnak. De látjuk azt is a cégnek szóló s téves címzés folytán nekünk kézbesített levelekből, hogy a gazdaközönség abban a véleményben van, mintha a „Köztelek”-kel, illetve az OMGE-val fenti cég valamelyes kapcsolatban volna. Figyelmeztetjük ennél fogva gazdatársainkat, hogy az OMGE. és a fenti cég között semmi néven nevezendő összeköttetés nincsen, a fenti cég a „Köztelek” címet egyszerűen bitorolja, amiért czimbitorlás miatt ellene a törvényes lépéseket már meg is indítottuk. Felhívjuk egyuttal gazdaközönségünk figyelmét arra is, hogy a megtevésztő címnek fel ne üljön s a czimbitorló céggel saját érdekében semminemű üzleti összeköttetésbe ne lépjen.

Vámügyi tanács új tagjai. A vámügyi tanács időhöz kötött megbizatással kinevezett tagjainak megbizatása f. év aug. hó elsején lejárván, a földmiveltügyi miniszter Zeleňsky Róbert gróf és Pallavicini Ede örgróftól, egyesületünk alelnökeit a vámügyi tanács tagjaivá újabb három évi időtartamra kinevezte és a m. kir. kereskedelemügyi miniszter tudomására hozta, hogy az OMGE. a vámügyi tanácsba továbbra is Rubinek Gyula egyesületi igazgatót küldte ki.

Magyar méhészek Bodenbachban. A német, osztrák és magyar méhészeknek 57. vándorgyűlésével kapcsolatos kiállításán Bodenbachban, mely f. hó 4-én nyílt meg Szilassy Zoltán orsz. képviselő, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ügyvezető elnökének vezetésével, számos magyar méhészt jelent meg, akik közül Cségy Pál, Erdős Lajos, Rihm Jakab, Szmrtnik János és Valló János a bíráló-bizottságoknak is tagjai voltak. A kiállítás, melyen osztrák, német és magyar méhészek vettek részt, a városi női ipariskola helyiségeiben tartatott meg. Az osztrák és német nemzeti lobogók mellett a magyar nemzeti lobogó leng mindenütt a díszítéseknel. A kiállításon mindössze 420 kiállító vett részt, amelyből a magyar csoportban 32 vármegyéből 90 kiállítónak mintegy 350 mézmintája szerepel. A magyar kiállítás egy külön teremben van elhelyezve és egységes, csinos rendezésével osztatlan elismere-

VESZÉK mindenféle gazdasági magot legmagasabb napi áron. Jelenleg különösen:
ŐSZI BORSÓT, ŐSZI BÜKKÖNYT,
SZŐSZÖS BÜKKÖNYT, BIBORHERÉT.
 nálam kitünően tisztított minőségben napi áron kaphatók.
Mauthner Ödön cs. és kir. udv. magkereskedése
 Budapest VII. Rottenbiller-u. 33.

résben részesül. A Méhészeti Egyesületek Országos Szövetsége, mely a mintákat össze-szedte és kiállította ezen első szereplésével jó szolgálatot tett a magyar méz kelendőségének. A kiállítás és vándorgyűlés megnyitását megelőző este a vendégek tiszteletére a boden-bächi dalegyesület karöltve a zeneegyesülettel hangversenyt rendezett, melyen a polgármester a vendégeket üdvözölte, a magyarok részéről Szilassy elnök mondott hatásos köszön-tőt, kiemelve különösen az osztrák bizott-ság elnökeinek, a Magyarországon is jól ismert lovag Beck érdemeit és magyarbarátságát. A kiállításon a magyar kiállítók mindegyike díjazásban részesült. F. hó 4-én nyílt meg a vándorgyűlés is, amelyen Liphay Béla min. oszt.-tanácsos a m. kir. földművelésügyi minisz-ter üdvözlését tolmácsolta. Délben 200 teritékes díszebéd volt, melyen Beck lovag a kiállítás fővédnökére: Károly Ferencz József főherczegre, Szilassy Zoltán a német császárra és Hoffmann Károly bajor orsz. méhészeti felügyelő a mi királyunkra, a polgármester pedig a vendégekre mondottak felköszöntőt. A kiállítás és vándor-gyűlés f. hó 8-án végződik.

Az erdélyi gazdák gyűlése. Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” Bánffy Ernő báró elnök-lésével tartott igazgató-választmányi ülésén Tokaji László titkár előterjesztése alapján a kolozsvári gazdasági akadémiánál megüresedett erdélyi alapítványi ösztöndíjas helyekre kijelöl-ték a pályázókat, majd az egyesület által éven-ként jutalmul kiosztani szokott pályadíjak oda-ítéléséről határoztak. A „Magyar Földhitelinté-zetek Országos Szövetsége” a kolozsmegyei Dezemer község határában fekvő 1039 kat. hold kiterjedésű állami birtoknak legezelszerűbb módon való felhasználására kérvén véleményt, az igazgató-választmány Jósika Gábor báró indítványára azt javasolja, hogy a birtokból elsősorban egy 400—500 holdas középirtokot létesítsenek, a fennmaradó részt pedig parcellá-zzák kolozsvári, kolozskari és györgyfalvi magyar kisgazdák részére. Együttal elhatároz-ták, hogy fölkéri az altruista bank igazgató-ságát, hogy Erdély különleges birtokviszonyaira való tekintettel az erdélyrészi birtokok eladása és vásárlása alkalmával mindenkor kérje ki az egyesület véleményét. A „Biharmegyei Gazda-sági Egyesület” a gazdasági szakoktatás reformja tárgyában átirattal fordult az egyesülethez, többek észrevétele után a kérdés alapos megtárgyalása végett bizottságot küldöttek ki. Végül kimondot-ták, hogy az ideai országos sörár- és komló-kiállításra bemutatásra kerülő tipikus erdélyi terményminták megőrzésével egy kisebbszere-muzeumnak vetik meg alapját, majd elhatározták, hogy az erdélyrészi cukorrépa termesztő gazda-közöniséget tömörítésre szólítják fel.

Fajlesztőink kipróbálása. A m. kir. ampe-lológiai intézet a magyar borélesztők tanul-mányozásával annyira előrehaladt, hogy a főbb hazai borvidékekről kiválasztott nemes fajleszt-őit a folytatódólag gyakorlati kipróbálásra még a tavalyinál nagyobb mértékben is a borterme-lő közönység rendelkezésére bocsáthatja. Mint ismeretes, a must sokféle élesztőt — jó és rossz hatásúakat — továbbá penészesirákat és bakté-riumokat is tartalmaz, amelyek mind fejlődés-nek indulnak s az erősebb és nagyobb mennyi-ségben jelenlevő fajok a többieket elnyomják. Megtörténhetik mármint, hogy a rosszabb élesztőfajták vannak túlsúlyban s aztán a jó hatásúakat elnyomják. Ezért czél szerű a termé-szetes erjedési folyamatot támogatni oly módon, hogy a friss musthoz nagyobb mennyiségben egy kipróbált nemes élesztőfajtát keverünk, mely aztán gyorsan elszaporodva, az erjedés vezeté-sét magához ragadja. Külföldön több intézet termeli a tiszta borélesztőfajokat s évenként sok ezer termelő veszi igénybe és használja azokat. A nemes fajlesztőtől azonban csodát várni nem szabad. Rossz mustból értékes bort a legnemesebb élesztő sem csinálhat, de helyes kezelés mellett a must gyorsabb és tökéletesebb, tisztább erjedését, a bor viszonylag gyorsabb

fejlődését, érését bizonyos fokig elérhetjük és a legkedvezőbb esetekben a bor zamataja is fokozódhat. A múlt évben próbaképpen szét-küldött nemes élesztőinkkel végzett kísérletek nagyobbára kedvező eredménye igazolja ezt. Különösen ajánlható a nemes fajlesztő a rot-hadt szőlőből szűrt mustok erjesztésére. Ez esetben szükséges a mustot kénezés által le-nyálcázni, hogy a baktériumok és penészek el-távolíttassanak. A kénezett mustok erjesztésére már kénessavhoz szoktatott nemes élesztőt küld-ünk. Hogy a t. szőlősgazdák a fajlesztő hatá-sáról s előnyeiről hű képet kaphassanak, czél-szerű, ha a must egy részét nemes fajlesztővel erjesztik ki, más részét pedig a rendes szokás szerint erjesztik fajlesztő nélkül. A beoltott és be nem oltott mustnak természetesen teljesen egyformának kell lennie, amit előzetes össze-keverés és szétosztás által lehet elérni. Szük-séges továbbá a beoltott és be nem oltott mustot, illetve bort is teljesen egyformán ke-zelni. Így aztán a kétféle móddal nyert bor összehasonlítása révén megállapítható a faj-lesztő hatása. A nemes fajlesztőt a haszná-lati utasítással együtt díjtalanul adja az intézet a szőlősgazdáknak, azzal a feltétellel, hogy az első fejtés után mindenesetre s ha a bor idő-közben nem adatik el, úgy később is a kísér-let eredményeiről értesítést küldjenek az ampe-lológiai intézetnek. Akik az ideai szüretkor a fajlesztőkkel kísérletezni óhajtanak, lehetőleg mielőbb — de mindenesetre legalább két hét-tel a szüret előtt — közöljék az intézettel 1. nevüket és címüket, 2. mily fajtájú szőlő-ből szűrt és mennyi musttal óhajtanak kísér-letezni s 3. hogy a szüret előreláthatóan mikor fog megtartatni.

Olaszország szüreti kilátásai. Olaszországnak mindazon vidékén, hol a jég és peronospora nem pusztított, majdnem rendes termés lesz. Emília-ban, Toskanában, Umbriában, Marchenben, Nápoly vidékén és Lecce tartományban, ezen többé-kevésbé fontos helyeken határozatlanul kedvező termést várnak.

Tenyészállatdíjazások Ung megyében. Az Ungvármegyei Gazdasági Egyesület a földmű-velésügyi minisztérium anyagi támogatásával tenyészállatdíjazásokat tart és pedig f. hó 8-án Szerednyén, 9-én Császlócon, 10-én Nagykapo-son, 12-én Szobránczon, 14-én Bezóban, 21-én Pályinban, 22-én Nagyalacon, 24-én Csapon és 26-án Tibán. Az Ungvármegyei Lótenyésztési Bizottság Kisgazdáknak Ung megye területén nevelt anyakanezeit esikókkal és hároméves kancacsikóit jutalmazásban fogja részesíteni, f. hó 10-én Nagykaposon és 12-én Szobránczon.

Védekezés az aranka ellen. Az aranka ellen való védekezés kérdését teljesen magába foglaló tanulmány e czímen most jelent meg, melyet I. K.-ért küld a szerzője: Kozma Dénes, Buda-pest, II., Kisrókus-u. 15.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Pátria” iro-dalmi és nyomdai részvénytársasággal meg-indította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát”.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” minden füze-tét hazánk legkiválóbb szakirói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalú értékes munka minden egyes füzet.

Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1—12. számú füzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve.

Az első évfolyamban megjelent füzetek: Az istállótrágya. Irta Cserháti Sándor. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta: Kovács Béla. A gabonafélék termesztése. 19 ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfitenyésztés. 36 ábrával. Irta: Hreblay Emil. Adóügyi tanács-adó. Az új adótörvény alapján irta: Hollady Nándor. A jó pinczegazda. Irta: Pettenkoffer Sándor. A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cselkó István. Milyen gyógynövényeket termés-zen a kisgazda? Irta: Péter Béla dr.

Az 1910. évi második évfolyamban a követ-kező füzetek jelentek meg: Az igásló tenyész-tése. Irta: Kis Mihály. A műtrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely Kálmán. Sertés-tenyésztés. Irta: Dornier Béla. Kapásnövények termesztése. Irta: Rösler Károly. A kisgazda mezőg. gépei. I. és II. füzet. Irta: ifj. Sporzon Pál. Borjúk felnevelése és takarmányozása. Irta: Cselkó István. Baromfiértékesítés. Irta: Winkler János. Állattenyésztési tanácsadó. Irta: Matlaszkovszki Tádé.

Az 1911. évi harmadik évfolyamban a kö-vetkező füzetek jelentek meg: Méhészet. Irta: Rodiceky Jenő dr. Marha-, juh- és sertés-hizlalás. Irta: Cselkó István. A gazda min-üzletember. Irta: Seyfried Károly dr. Első segélynyújtás az állatok megbetegedésénél. Irta: Lukács Aladár. A kisgazda kecsketenyész-tése. Irta: Rodiceky Jenő dr. Kisgazdaságok berendezése. Irta: Matlaszkovszki Tádé. Az erdő. Irta: Földes János. Kisgazdaságok szá-mítvel. Irta: Matlaszkovszki Tádé.

Az 1912. évi negyedik évfolyam füzetei: Szőlőművelés. Irta: Fend Károly. Tejgazdaság dióhéjban. Irta: Ujhelyi Imre.

Alábbi megrendelési lap kivágva, a „Pátria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott előfizetek az Országos Magyar Gazda-sági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelenő „Köztelek Olcsó Könyvtár” következő évfolyamaira:

Az I. 1909. évfolyam 12 füzetére	5	koronával
A II. 1910. " " " "	5	" " "
A III. 1911. " " " "	5	" " "
A IV. 1912. " " " "	5	" " "
Az V. 1913. " " " "	5	" " "

Összesen _____ koronával, mely összeget egyidejűleg postautaléknnyal küldöm.

Olvasható címzés: _____

Lakóhely: _____

Utolsó posta: _____

(A nem kívántak törölnökök.)

NYILTTÉR.

E rovaiban foglaltakért a szerkesztőség felelőséget nem vállal.

Jeszenszky Pál és Kovács Béla

göndörszűrű linkolnshirei és nemesített mangalicza tenyészete

SÁTORKŐ-PUSZTA, u. p. Dorog, Esztergom m.

Azonnal eladó: 10 drb 3—4 hóna-pos telivér linkolnshirei, rendkívül szépen fejlődött kanmalacz. Darabja 300 Kor. és 2 kor. istállópenz.

18 drb 3 hónapos nemesített man-galicza emse és kanmalacz. Darabja 200 Kor. és 2 kor. istállópenz.

12 darab linkolnshirei kan által bebugatott mangalicza kocza. Drb-ja 300 Kor. A koczák elsőrangú tenyészetből származnak.

Az összes állatok orbáncz és seriésvész ellen ojtva vannak.

Megrendelések:

Jeszenszky Pál OMGE ügyvezető-titká-rához (Budapest, Köztelek) intézendők

Magyar Villanyerőre Berendezett Zsák-, Ponyva- és Pokróczgyár

Budapest, V., Váci-ut 32. sz.

Ajánlja legjobb minőségű vizmentes ponyvát, valamint minden minőségű zsákokat, gazdasági pokróczokat, abrakos tarisznyákat, ponyvák javítását és pokróczok behuzását legjutányosabban vállaljuk.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsderől. 1912 augusztus 6

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszertályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A mai készáruüzletben 40,000 q buza képezte forgalom tárgyát 5-10 fillérral olcsóbb jegyzések mellett.

Rozsban az irányzat elég kellemes. Pest megye több vidékéről panaszok hallhatók a hozamot illetőleg. Budapest paritásában 13:30 koronával jegyez.

Árpában most kezd kialakulni az üzlet. Tekintettel a magas abrakraktarmányárakra, az árnyó legnagyobb valószínűség szerint állandó marad.

Zabban élénk az üzletmenet. Budapest paritásában 21:50-21:80 koronát jegyez minőség szerint.

Tengeri irányzata kellemes. Esőre volna szükség. Budapest paritásában 18:30-18:40 koronát jegyez.

Eladatott:
Ó-buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80's k. 24:30 K., 200 mm. 80's k. 24:30 K., 300 mm. 80's k. 24:30 K., 250 mm. 80's k. 24:10 K.

Pestvidéki: 100 mm. 79's k. 25:65 K.
Bácskai: 150 mm. 80's k. 24:15 K.

Uj-buza. Tiszavidéki: 200 mm. 81 k. 23:40 K., 450 mm. 79 k. 23:40 K., 500 mm. 80 k. 23:60 K., 500 mm. 80 k. 23:70 K., 200 mm. 80 k. 23:50 K., 100 mm. 79 k. 21:50 K., 350 mm. 79 k. 23:50 K., 200 mm. 79 k. 23:40 K., 200 mm. 79 k. 23:30 K., 500 mm. 78's k. 23:60 K.

Felsőtisztai: 1000 mm. 81 k. 23:00 K., 1000 mm. 80 k. 23:00 K., 300 mm. 80 k. 23:40 K., 2000 mm. 80 k. 23:50 K. kpf., 1000 mm. 80 k. 23:50 K. kpf., 400 mm. 79 k. 23:50 K., 1000 mm. 78 k. 23:40 K., 1000 mm. 78 k. 23:10 K.

Fehérmegyei: 3000 mm. 80 k. 23:80 K.

Pestmegyei: 150 mm. 81 k. 23:60 K., 100 mm. 81 k. 23:50 K., 700 mm. 80 k. 23:40 K., 300 mm. 80 k. 23:40 K., 150 mm. 80 k. 23:40 K., 100 mm. 80 k. 23:50 K., 400 mm. 80 k. 23:40 K., 1000 mm. 80 k. 23:40 K., 500 mm. 80 k. 23:35 K., 500 mm. 80 k. 23:30 K., 150 mm. 80 k. 23:50 K., 100 mm. 79 k. 23:50 K., 600 mm. 80's k. 23:60 K., 1200 mm. 78's k. 23:60 K., 600 mm. 79 k. 23:60 K., 150 mm. 79's k. 23:60 K., 400 mm. 79 k. 23:25 K., 300 mm. 79's k. 23:30 K., 100 mm. 78's k. 23:30 K., 500 mm. 78's k. 23:30 K., 200 mm. 77's k. 23:30 K.

Bánsági: 3100 mm. 80 k. 23:60 K., 950 mm. 77-5 k. 22:85 K., 2000 mm. 77 k. 22:85 K.

Felsőmagyarországi: 150 mm. 80 k. 23:40 K., 100 mm. 80 k. 23:50 K., 100 mm. 78 k. 23:50 K., 600 mm. 79's k. 23:30 K., 500 mm. 78 k. 23- K.

Bácskai: 2300 mm. 77 k. 22:85 K.

Uj-rozs: 200 mm. 18:25 K. kpf. pp., 100 mm. 18:20 K. kpf. pp., 2:0 mm. 18:3: K. kpf. pp.

Uj-zab: 200 mm. 21- K. kpf., 100 mm. 20:85 K. kpf., 200 mm. 20:50 K. kpf., 100 mm. 20:80 K. kpf., 100 mm. 21- K. kpf.

Tengeri: 100 mm. 18:30 K. vagonba.

Határvidékek.

(Déli zárlat.)

Buza 1912 októberre	22 82 K.
Buza 1913 áprilisra	23 52 "
Rozs 1912 októberre	18 58 "
Zab 1912 októberre	19 24 "
Tengeri 1912 júliusra	18 12 "
Tengeri 1912 augusztusra	17 98 "
Tengeri 1913 májusra	15 02 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1911. aug. hó 6-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 200 szekér réti széna, 70 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 12 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 29 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabos-bükköny, köles stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként: a következők: réti széna I. r. 6 800-900, réti széna II. r. 6 600-760, réti széna csomagolásra 500-540, muhar 700-900, zsupszalma 380-440, alomszalma 300-400, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbükköny 780-940, lóhere —, luczerna 800-940, köles —, sarju —, szalmaszecska 460-500. Összes kocsiszám 340. Összes súly 408,000 kg.

Liszt, őrlemények és abrakraktarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abrakraktarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzesei 100 kilogrammonként Budapesten, elegendő tisztasulyként, szákosztal.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	82:80	82:20	31:60	31—	30:40	29:80	29—	28—
			7 1/2	7 1/4	8			
			26 60	22 80	20—			

Rozslisztárak:

Szám:	0	0 1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	28:40	27:40	26:40	25:60	24:40	23:40	21:80

A többi abrakraktarmányok árjai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom búzakarpa azonnali szállításra	13:80	13:90
Goromba búzakarpa azonnali szállításra	13:90	14—
Finom búzakarpa szept-dec. száll.	12—	12:10
Goromba búzakarpa szept-dec. száll.	12:10	12:20
Rozskarpa azonnali szállításra	15—	15:20
Árpadara és árpaderesz	15:60	15:70
Malomkocoly szept-dec. száll.	12:60	12:70
Budapesti gyári repcepogácsa	16:50	17—
Kincsem mellesse ab Selyp	13:50	13:50
Lacta mellesse ab Selyp	14—	14:50
Szárított moslék zsák nélkül ab Budapest	16:20	16:30
Szárított répaszelet zsák nélkül ab cukorgyár	16—	16:50
Malatascira	15—	15:20
Szörp 48-50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	11—	11:50

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

As árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként 400 kg. felül	fillérig
Óreg közép, 300-400 kg.	—
Fiatál nehéz, 320 kg. felüli súly 155-157	—
Fiatál közép páronként 250-300 kg. 160-164 fillérig	—
Fiatál könnyű, 250 kg.-ig	—

A hizott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912. augusztus 5.

Felhajtás összege:	drb	Minőség szerint:	drb
Hizott marhában felhajtás	3347	Hizott marha	3208
Csontozni való marhában felhajtás	1220	Legelőmarha (Wiedew.)	139
Összesen	4567	Csontozni való	1220
Eladatlan maradt	—	Összesen	4567

Származási hely szerint:	Nem szerint:		
Magyarországi	3711	Ökör	2725
Galicz. s. bukovinsi	59	Bika	902
Oszták tartományokból	771	Télihen	624
Összesen	4251	Bivaly	290

Árak (100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben, fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	100	110	92-98
Galicziai hizott ökör	114	122	104-112
Tarka hizott ökör	114	122	106-112
Bikák	88	110	112
Hizott tehén	84	104	—
Csontosmarha	60	78	—
Bivaly	60	78	—
Kiszagd. hizó ökör	86	94	—

Irányzat: szállard, összes minőségű ökör igen csekély áringadozással a multheti árt megtartotta. Prima minőségű bika ára változatlan, ellenben többi minőség és csontosmarha 2-3 koronával olcsóbb. Bárány ára változatlan.

Szerkesztői üzenetek.

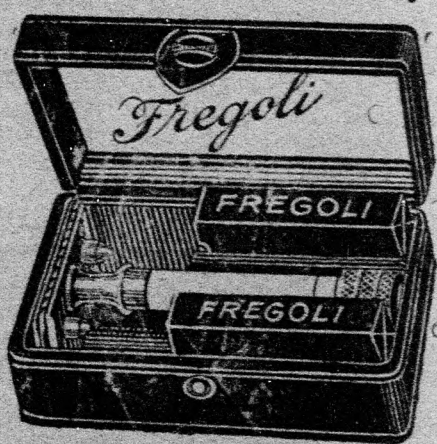
K. A. A kérdéses kut geológiai tekintetben ártó kutnak minősítendő, mert ugyanezen rétegből származó viz, ha 80-40 méterrel alacsonyabb terepen lett volna megfúrva, felszökő vizet adna, vagyis a felszökés csak accidentális jelenség. Ártózi kutnak az tekintendő, mely két át nem bocsátó réteg között fekvő vízvezető rétegből szolgáltatja a vizet több-kétszeres mérvű nyomás alatt.

E. O. Pokoltanya. A luczernát legbiztosabb tisztán, azaz védőnövény nélkül vetni; ha azonban a vizonyok arra kényszerítenek, hogy védőnövényvel vessünk, akkor annak a védőnövénynek adandó előny, amely nemcsak lehetőleg rövid tenyészidejű, hanem amelynél legkevésbé kell tartani attól, hogy túlságosan buja fejlődésével, illetve megdőlésével a fiatal luczernát kiöli. Védőnövénynek tehát leginkább a rendesen ritkábban vetett és zölden lehazsált árpa vagy zab-jóhet figyelembe; azonban egyes gazdák a zabos-bükkönyt is szokták luczernavédőnövénynek használni, bár nála inkább kell attól tartani, hogy buja fejlődésével elnyomja a luczernát, mint az árpánál vagy zabnál. Ha tehát a talaj nem túlságosan buja, a zabosbükköny is figyelembe jöhet mint védőnövény, csak arra kell figyelni, hogyha a zabosbükköny mégis tulbujává fejlődnek és dőni kezdenek, azonnal le kell vágatni.

F. G. dr. Alsóelemér. A felvetett kérdésekre nézve sem megbízható alapadatok, sem táblázatos kimutatások nem állnak rendelkezésre, mivel a tengeritermesztés jövedelmezősége nemcsak a tengeri megművelésre fordított költségtől, hanem számos más tényezőtől is függ, így nevezetesen: a talaj minőségétől és trágyaerőjétől, a termesztési fajtától, a vetés és művelés módjától és az éghajlati viszonyoktól. (Ezen viszonyok tekintetbevételével váltakozik hazánkban a kat. holdankénti csőhuzam 10 és 30 q között, ami 8-24 q szemtermésnek felel meg és ennek folyamánya, hogy a tengerit részes munkások hol a fél termésért, hol a termék harmad- vagy negyedrészeért vállalják el. Azonkívül nagyon befolyásolja a tengeritermesztés jövedelmezőségét a tengeri eladási ára, mely az utóbbi években vidékek szerint q-ként 10 és 20 K. közt változott. A kat. holdankénti bruttó jövedelem tehát 80 K., de lehet 480 K. is, a kóró értékén kívül.

V. J. Tényófalu. A kérdésben forgó kazal kőbirtalmának pontos kiszámítása nem könnyű feladat, mert ahhoz magasabb mértani ismeretek szükségesek; de a kőbirtalom kiszámításával sincs még a kérdés megoldva, mivel a kőbméterenkénti súlytartalom nagy eltéréseket mutat. Ezen okokból azt javasoljuk, hogy a kazal közepéből vágatasson ki egy 2 méter széles részt, az abból kikerülő szénát mázsáltassa meg és így eléggé pontosan lévően megállapítható, hogy a kazalnak egy folyó métere hány q szénát tartalmaz, ez az adat megszorozva a kazal hosszával, megkapjuk a kazalban foglalt széna súlyát.

Nélkülözhetetlen minden gazdának!!
Mindenki saját magának borbélyja!!

„FREGOLI“

a legelőkeltebb önbortválókészülék, megbiztonsági kizárva. Évekre való kicserélhető rezervpen ékkel, elegáns börtokban, teljesen felszerelve, e lapra való hivatkozással 6 K-ért szállít (postadíj 65 fill.)

SOHR PÁL aczélaru különleges-ségek gyári raktára
Somogyiszill 115.

Ne mulassza el senki ezen kiváló készüléket, melyet külföldi cségek 18-20 koronáért szállítanak, beszerezni. Rendelések a beérkezés napján a legpontosabban eszközöltetnek.

Keletporoszországi hasas üszök
 legjobb fekete-fehér tenyészet és tejelő állatok jutányosan eladó **Weidewirtschaft Lanth. bei Königsberg. Ostpreussen XII.** 6049

Társ kerestetik

60.000 koronával, egy 10 ezer lakosu élénk forgalmu, 14 járatu modern berendezésű vám-és kereskedelmi malomhoz és villanytelephez. Komoly érdeklődők leveleiket „Szép jövő 7529” jelige alatt Haasenstein és Vogler-hoz. Budapest, Dorottya-utca II. alá. 6058

Finom és goromba

buzakorpát, malomkonholyt, takarmánylisztet, buzaocsu!

franko bármely állomásra egész évi kötésre is a legjutányosabban szállít

MANDL ZSIGMOND, MAKÓ

Ujborvétel.

1912. évi 300 hektós és nagyobb tételekért jó árakra fizetünk, ha minőség és fajta megfelel. Közvetlen ajánlatokat az árak megjelölésével mielőbb kérünk. Eredményes közlőbenjárás is díjazunk. Levelek „1912. W. H. 850” jelige alatt Rudolf Mosse, Wien címre intézendők. 6057

Ismert telivér **Merino-Rambouillet-törzsnyjamból** ajánlok elsőrendű hosszugyapjas

tenyész-kosokat,

nagy széles alakok, mérsékelt árban. — Szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás. Felvilágosításokkal készségesen szolgál **M. Schmidt, Gödelitz b. Leubensia, Kgr. Sachsen.** 6063

Birtokparcellázás folytán
 a 30 év óta Monokon és Üszögön tenyésztett ménestől származó

24 drb anyakancza

9 darab választott } csikó
 4 „ 1 éves }
 6 „ 2 éves }

1912 szeptember 8-án délelőtt 1/10 órakor Ónodon, Borsod megye, megtartandó önkéntes árverésen készpénzfizetés ellenében

eladatok.

Részvenni szándékozóknak idejkoráni bejelentésre az árverés napján érkező vonatoknál Mezőnyékládháza állomáson kocsit rendelkezőkre leg állni.

Előzetes felvilágosítással is készséggel szolgál **GROSZ SÁNDOR, Ónodon.** 6062

TELEFON 97-05
SERTÉSELADÁS ÉS VÉTEL
 067 SOVÁNYMINT HÍZOTT ÁLLAPOTBAN
 A LEGJUTÁNYOSABBAN ÉS LEGFONTOSABBAN ÉSZKÖZLETNEK.
URLREZSÓ
 SERTÉSBIZOMÁNYOSNAK
BUDAPEST, VIII.
 NÉPSZÍNHÁZ-UTCA 22.
 POLGÁRI SERFÖRDE
 BÉRPALOTA.

Vadászoknak! Az apróvad vadászata.

A legjobb ural passió a vadászat, csak akkor tökéletes, ha a vadászat ismert annak minden titkai. Ez irányban kimerítően tájékoztal Dörsel-Mika Az apróvad vadászata című pompás díszműve, melynek második bővített kiadása most jelent meg. Tizenhét színes, husz minyománu teljes és két-azástizennegy szövegkép díszíti ezt a maga nemében egyedül álló munkát, amely közel 800 oldalon tárgyalja az apróvad vadászata minden tudnivalóját. Ára pompás díszítésben 26 korona. — Megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében. Budapest IX., Üllői-ut 25

A könyvpiacz szenzációja

OLCSÓ JÓKAI

Egy-egy szám ára 40 fillér.

A nagy költő legszebb alkotásait bámulatosan olcsó árért, de tetszetős kiállításban teszi hozzáférhetővé ez az új kiadás, mely a magyar irodalom legértékesebb drágaköveit juttatja el az olvasóközönség legszőlesebb rétegeibe.

Most jelent meg:

61. Anekdotakönyv. II. sor.	—40 K
62. Életképek	—40 „
63. Házasság éhségből — Házasság gyűlöletből	—40 „
64-66. A fekete vér	1.20 „
67-70. A Damokoszok	1.60 „

Eddig megjelent:

1. Az egyhuzzasos leány. — A nagyapó várkastélya	—40 K
2. A dappótorony. — Bosszu a túlvilágon	—40 „
3-4. A sárka réssa.	—80 „
5. Az oserkottodik ójszaka	—40 „
6-8. Páter Péter	1.20 „
9. Ne hagyj magad.	—40 „
10. A fekete serog	—40 „
11-13. A cigánybáró	—80 „
15. Párba! Istennel. — Az utolsó kassza	—40 „
14. A vén emberek nyara. — A torézsza	—40 „
15-16. Az apja fia	—80 „
17-20. Balványos vár	1.60 „
21. Még sem lesz belőle tekintetes asszony	—40 „
22. A csigák regénye	—40 „
23. A fránya hadnagy	—40 „
24-25. Resztyvili nők	—80 „
26-30. Egy játékos, aki nyer.	2. „
31-43. A löcsel fehéraszony	5.20 „
44-46. Az északi pólusig	1.20 „
47. A jediknál rab. — Vanderguld ur	—40 „
48. Az utolsó mór királyok	—40 „
49. Kassári Dániel	—40 „
50. Száz leány egy rakáson. — Két leg-hajós	—40 „
51. Anekdotakönyv. I. sor.	—40 „
52. Kalandos históriák	—40 „
53. A jó öreg asszony	—40 „
54-55. Három királyok oszilága	—50 „
56-60. Egetvívő asszonyzstv	2. „

HAVONTA 10 SZÁM JELENIK MEG.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, tehenek, bivalyok, lovak, juhok, sertések, minden tenyész- és haszonállatok beszerzésére és azokat gyorsan, jutányosan és felelősség mellett eredeti forrásból, kizárólagosan csakis tenyésztőtől vásárolva közvetítik. :: Czim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt. 6065 Telefon 311. Interurbán.

Kéretik a címet össze nem tévesztetni a mostanában létesült „Erdélyi Kereskedelmi Áruforgalmi Közetítő Részvénytársasággal”!

Földbirtokosok, bérlők és a gazdaközönség szállodája.
HOTEL EXCELSIOR SZÁLLODA

BUDAPEST, VIII. KER., RÁKÓCZI-UT 72. SZ. (gr. Károlyi-palota).

A főváros legújabb és legmodernebb szállodája. 135 fényesen berendezett szobával. Lakosztályok és szobák fürdőkkel. Gyönyörű előcsarnok, reggeliző-szalón, írószoba, társalgóterem. Minden szobában meleg és hideg víz, minden emeleten városi és interurban telefon. Központi fűtés, lift. Elsőrangú étterem a földszinten, polgári étkező a souterrainben. Színházi jegyiroda, úri és női fodrászterem a félemeleten. Szobák angol reggelivel, naponta 5 koronáért kaphatók.

Társház: Róma Hotel Imperial, Via-Veneto.

Őszi borsót, őszi bükkönyt, szőszös bükkönyt

vásárol és mintázott ajánlatokat kér **Hernfeld Adolf** magnagykereskedő **Wien, 2/1.**

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívüli

ZSÁK behordási kazal-repcze-rostaalj-waggon- PONYVA

„HUNGARIA” kettős, kézi, favéges és manilla-aratógép kéve-kötözők. Szőlőkötözőfonalak, kötelek, zsákzsinegek.

NAGEL ADOLF

ZSÁK- és PONYVAGYÁR,
KÖLCSÖNINTÉZET.

BUDAPEST,
Arany-János-utca 10.

Sürgönyezim:

NAGELA BUDAPEST

Vidéki telefon: 104—10.

Gróf Hunyady József kéthelyi uradalma, vasútállomás Kéthely,
elad köleszsákokban Bonfernier francia

vetőbuzát

valamint diószegi óriás buzát ár helyt métermázsánként 28 korona.
Triumph-rozsot ár 22 korona.

5972

Nemesített tiszavidéki vetőbuzát

80 kilogrammon felüli hektoliter súlyban 10 métermázsán felüli vételnél
424 korona. 100 kilogrammonként vevő zsákjaiban ab állomás Tornyos-
pálca, további koránérő, bősérmő nyiri vetőrozsot 75 kg. felüli hektoliter
súlyban 20 koronáért 100 kilogrammonként szállít: **Reizman Jenő**
gazdaságainak központja Tornyospálca, Szabolcs megye,
hova megrendelések intézendők.

6038

Tenyészsértéseladás !!

Gróf Tisza Kálmán ur ömeltósága csegődi gazdaságában
eladó 50 drb I és fél éves Kan és 35 drb I fél éves Kocza,
szőke mangalicza faj, vészen átment, a kanok súlya 120 kg, a koczáé
105 kg. darabonként, ára ugy a kanoknak, mint a koczáknak 200 korona.
Posta és távirat: Csegőd.

6012

Földbirtokosok és gazdasági intéző urak!

Arató idényre

kérjenek árajánlatot első minőségű
fűstölt, sózott tábla- és kenyér-

szalonna

készítményeimről. :: 25—50 kg.-os ládákban és
nagy mennyiségben
is, előnyös árak mellett szállítom.

5994

ZEIDL VENCZEL hentesárugyára

Budapest, VIII. ker., Illés-utca 14/a. szám.

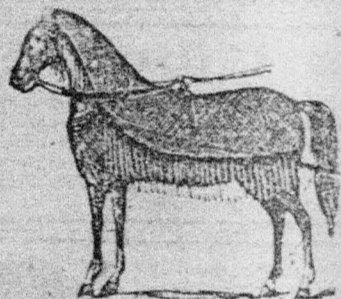
Valódi angol Tip-Top-
jegyű manilla

kévekötfonalat

lőhálót, valamint minden
nemű gazdasági

kötéláru, zsák

és ponyvákat

ajánl **Bleier és Weisz** cég,
Budapest, VII. ker., Károly-Körut 7. szám.

Sürgönyezim:

„Kötélgyárak Budapest”.

5801

Telefonszám: 18—67.

Bérlet felosztás folytán eladásra kerülnek 1-3 éves

simmenthali üszők és tinók,

tiszta vérben tenyésztett és többször kitüntetett göndörszőrű magyar man-
galicza anyasertések, Rambouillet juhok, különböző koru
félvér csikók és az összes holt felszerelés. Felvilágosítást ad a szé-
csényi béruradalom, Szécsényben.

6010

ÁLTALÁNOS SZEKÉRGYÁR GALGÓCZ

Gazdasági szekér és szekérkerék osztálya.

Készítmények: Gazdasági szekerek és szekérkerékek. Legjobb anyag.
Legelsőrendű kivitel. :: Legolcsóbb árak. :: Azonnali szállítás.

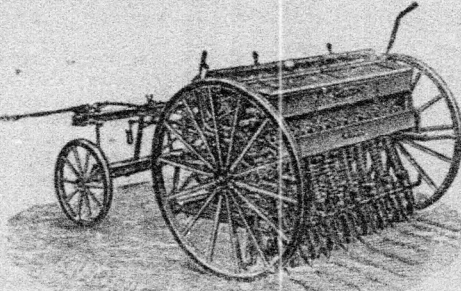
5548

SZAB. „REKORD II” mütrágyavetőszerkezettel kombinált sorvetőgép.

Sorba vet — sorba trágyáz!

A Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmánya.

A sorbatrágyázás nagy
terméstöbbletet eredményez.

A sorbatrágyázás által kb. 50% mütrágya megtakarítás érhető el.

SZAB. „REKORD II” a létező legtekélyesebb sorvetőgép, a legideálisabb mütrágyaszóró, az egyedüli kifogástalanul működő kombinált vetőgép.

A szab. „REKORD II” az egyedüli kombinált vetőgép, amelyvel a sorba való vetés és a sorba való trágyázás egyidejűleg kifogástalanul végezhető.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
BUDAPEST.

Eladó birtok. Gömör megyében 1000 holdas birtok, a faluban van. Közel a vasútállomáshoz, nagyszobát, külön istállókkal, 6 szobás urilakkal, 10 gazdasági épülettel, kitűnő állapotban, külön istállókkal, téglafalú körkemencével, munkaházakkal, a szántó, legelő, erdő teljesen sík, az utóbbi szántóvá alakítható. Dus föld és holt felszereléssel. Ára 450.000 korona, teher van rajta, amortizáció, 150.000 korona. Kezességet vállalok a falu mellett levő 55 hold legelő 1500 kor. egységáron való eladásáért. Sajat kezelésben van. Bármikor átvehető.

Bővebb felvilágosítást ad:

STRAUSZ ADOLF

legatlanforgalmi és jelzálogközvetítő irodája.
BUDAPEST, VII., ARÉNA-UT 17. SZ.

HIVATALOS ÓRÁK: d. u. 3—6-ig.

TELEFON 67—28.

5787

ELADÓ

elsőrendű szilaj, alföldi jellegű

magyar tehéngulya

60 drb tehén és vegyes évjáratu 60 drb üsző. Megkeresések Wolfinger Alajos, Harta (Pest megye) kéretnek.

Őszi vetésre

ajánljuk — a meddig a készlet tart, — az általánosan elterjedt

diószegi óriási buzánkat,

mely számos gazda egybehangzó kijelentése és a magyarvári országos magy. kir. növénytermelési kísérleti állomás által végzett termelési kísérlet eredménye szerint is, úgy szem, mint szalma-hozamra nézve első helyen áll.

Diószegi Czukorgyár, Diószegh Pozsony m.

Őszi vetésre

ajánljuk több éven át kipróbált hőtermő, megdőlésnek nagyon ellentálló, a párisi „Vilmorin” cégtől hozott eredeti mag utántermés

„Bon-Fermier” és „Gros-bleu” tarvetőbuzánkat 26 koronáért per 100 kg. ab vasuti állomás Zalabér. Szákok önköltségen számítatnak vételára utánvétetik vagy előre fizetendő. 500 kilogrammon aluli mennyiséget nem adunk el.

Mintával szolgál és előjegyzéseket elfogad: Uradalmi intézőség, Mikosd, posta: Mikosdpuszta per Zalabér.

6059

MERINO

finom fésűsgyapjas prima juhászat
birtokeladás folytán feloszolván, következő válogatott
tenyészanyag kerül eladásra:

65 drb jerke nőtény toklyó válogatott
19 „ 3 éves kángókos
240 „ idei válogatott bárány
270 „ fiatal anyajuh pepinaire
71 „ ürü toklyó válogatott.

A juhok egészségesek és nagytestűek, több világiállításon gyapjuk kivolt tüntetve, referenciák: Gyapjuminósítóintézet és Rodiczky Jenő szakértő. Posta, távirat és vasútállomás POLTÁR, értesítés mellett kocsik rendelkezésre áll.
Levélczim: Keramika Poltár.

6064

410/1912.

Földhaszonbérbeadási hirdetemény.

A gróf Zichy-család divényi seniorátusi hitbizományi uradalmanak igazgatósága nevében ezennel tudomására hozom az érdeklődőknek, hogy gróf Zichy Nep. János Senior ur Ó Méltósága és a folyó évi június hó 4-én tartott családi gyűlés elhatározásából, de a hitbizományi hatóság jóváhagyásának fenntartásával, a hitbizományi uradalomhoz tartozó alábbi földbirtokok közül az I—III. pontban felsorolt gazdaságok 1913. évi január hó 1-től, a IV. pont alatti gutai gazdaság pedig 1915. évi január hó 1-étől kezdődőleg 15 évnél nem hosszabb haszonbérleti évekre ajánlati verseny útján haszonbérbe adtnak.

I. Az illési kerületben:

1. Illési-puszta ... 1038 kat. hold 1114 □-öl.
2. Nyires-puszta ... 778 " " 421 "

Ezen földbirtokok legközelebbi vasuti állomása: Balassagyarmat és a Nógrád megye Balassagyarmat, Hont megye Haraszti és Hontujfalu községek határaitban fekszenek.

II. A bussai kerületben:

3. Bussai gazdaság ... 1388 kat. hold 0004 □-öl.

Ezen földbirtok legközelebbi vasutállomása: Nógrádszakál és a Nógrádmegye Bussa, Ludány és Halászi községek határaitban fekszik.

III. A lőrinczi kerületben:

4. Szent-Lőrincz-puszta ... 747 kat. hold 0084 □-öl.
5. Csukor-puszta ... 353 " " 1511 "

Ezen földbirtokok legközelebbi vasuti állomása: Dejtár, Magyar-Nándor és a Nógrád megye Érsekvadkert, Magyar-Nándor és Terény községek határaitban fekszenek.

IV. A galgautai kerületben:

6. Gutai és szögecsi majorok ... 549 kat. hold.

Ezen majorok legközelebbi vasuti állomása: Galgauta és a Nógrád megye Galguta község határaitban fekszik.

A birtokok megtekintési engedélye alulírottól az ajánlati és szerződési feltételekkel együtt személyes jelentkezésre vagy írásos megkeresésre szerezhetők meg. A birtokok művelési ágazatának megosztása a 101/1912. szám alatt már közzétett szerződési feltételek függelékében részletesen felsorolva van.

Ajánlat tehető egyes birtoktestekre külön-külön vagy több gazdaságra együttesen is. A haszonbérbeadó hitbizományi uradalom fenntartja magának az ajánlatok fölött a szabad elhatározás jogát és azt, hogy az egyes ajánlattevőktől megállapítandó bánatpénz készpénzben leendő letételét követelhesse.

A haszonbéri ajánlatok

folyó évi augusztus hó 31-ig

alulírottól nyújtandók be és az ajánlattevők tartoznak az ajánlati és szerződési feltételek, úgy azok függelékének egy példányát, úgy az ajánlatot is kötelező joghatályllyal két tanu előtt elárni és zárt borítékban benyújtani.

A haszonbérbevételekre vonatkozó felvilágosítást alulírott úgy a zsélyi gazdasági felügyelőség (Zsély, Nógrád m.) ad.

Kelt Székesfehérvárott, 1912 július hó 20-ik napján.

Dr. Szabady József

hitbizományi ügyész és jogügyi igazgató.
(lakik Székesfehérvárott, Megyeház-tér 3. sz.)

6032

Uj könyvek!

Gyakorlati búzanevelés. Irta: Székács Elemer	2.50
Táblázatok a takarmányadagok kiszámítására. Szerkesztette: Howsky Ede	5.-
Kaszáló- és legelőjavítás. Irta: Dorner Béla	9.80
Keresk. trágyák gyártása, története és használata. Irta: Dorner Béla	5.-
Magyarország tözegélpajjának hasznosítása. Irta: Vajda Odón	3.-
Takarmányrépa termesztése. Irta: Gáspár József	1.20
Szőlőművelés. Irta: Fend Károly	1.-
Magyarország autómobilterképe. Szerk.: Stoits György	3.-
Magyar tyúk tenyésztése. Irta: Szalay János	2.-
Víz- és gázvezeték-szerelő. Mintalapok. I. Irta: Feyér Gyula	1.50
Paszuly (bab) termesztése. Irta: Gáspár József	1.-
Aru- és értéktársa szokásai. Magyar-német	4.80
Allatboncztan és élettan. Irta: Szabó Döme	3.-
Földmérés-tan kézikönyve. Irta: Fasching A. dr.	6.-
Vezérfonál felnőttek mezőg. oktatásához. Irta: Szilárd Gyula	2.-
Gyümölcsfák és kerti vetemények műtrágyázása. Irta: Grabner Emil	2.-
Növényosztár. 3. füzet. Irta: Cserey Adolf dr.	5.-
Építőkezelt kettős könyvvitel. Irta: Erdőssy Károly	5.-
Zöldség és gyümölcsfeldolgozása. Irta: Stegmüller Mária	1.-
Magyarország lótenyésztése. Irta: Némái Ferenc	1.-
Az erdő, annak művelése stb. Irta: Pöldes János	1.-
Német nyelv tanító nélkül. Irta: Altai Rezső	1.-
Kisgazdaságok számvitele. Irta: Matlaszkovszki Tádé	1.-
Az autómobil és kezelése. Irta: Hevesi és Róth. Kötve	5.-
Gazdasági építészeti. Irta: Groffits Gábor, füzeve 10. v. vászonköt.	12.-
Gazdasági számtartási napló. Irta: Ormándy János	5.-
Jövedelemadóról szóló törvény. Magyar-átta Atzél Béla dr.	3.-
Kisgazdaságok berendezése. Irta: Matlaszkovszki Tádé	1.-
Faköböző és árszámító. Irta: Krammer Jenő	5.-
Törlesztéses kölcsön. (Jelzálogkölcsön). Irta: Biró Endre	5.-
Az élet fejlődéstörténete. Irta: Bölsche. Kötve	1.90
Budapesti tőzsdealmanach 1912. Kötve	7.-
Fatenyésztés. 91 ábrával. Irta: Molnár István	1.-
Gazdasági számtartási napló. Irta: Ormándy János. Kötve	5.-
Jelentés az egyiptomi öntözésekről. Irta: dr. Pap Dezső	2.-
A tagosítás az 1908. évi vonatkozó törvények alapján	1.-
Hordótáblázatok. Irta: Szegő Árpád	2.40
A magyar mezőgazdaság bajai. Irta: Deininger Imre	1.-
A IX. orsz. gazdakongresszus naplója. Szerk. Rubinek Gyula	10.-
Az autómobil szerkezete. Irta: Mihályi Dénes. Kötve	2.50
Vezérfonál a rendőrkutya idomításához. Irta: Mort K. Kötve	4.50
Légnyomású szivattyúk történeti fejlődése. Irta: Perényi S.	1.-
A norvég rák vagy scampi és halászata. Irta: Gauss Viktor	2.-
A régi szövés művészete. Irta: Fábán György	90.-
A méhek élete. Irta: Maeterlinck M.	1.40
Modern technika nagy alkotásai. Irta: Archibald Williams. Kötve	8.-
Fémpari technológia. Irta: Dömötör Pál	3.50
Handbuch d. ldw. Betriebslehre von der Goltz	19.20
Ernährung ldw. Nutztiere. 6. Auflage von Kellner	16.80
Taxation von Landgütern u. Grundstücken, von Aeroboe	21.60
Praktische Fruchtfolgen, von Eggers	2.16
Merkbuch u. d. Fütterung v. Nutztieren, von Butz	1.56
Krankheiten d. Schweines, von Glässer	10.80
Gelbe Frankenvieh, von Roskopf	3.-
Biologie, Tierzucht u. Rassengeschichte. I., von Kraemer	10.80
Lohnender Kartoffelbau, von Böttner	1.20
Ungarische Reisebilder, von Vielhaack	2.40
Künstliche Befruchtung der Haustiere, von Iwanoff	3.-
Bedeutung des Rindes f. d. Fleischerzeugung, von Herter-W.	12.-
Exterieur der Zuchtstute, von Suminski	8.40
Veredeln Amerikan. Reben, von Bunert	1.92
Mittel zur Steigerung v. Menge u. Güte d. Ernten, von Stocker	4.80
Die Rinderzucht, Körperbau, Schläge, etc. des Rindes, v. Werner	26.40
Getreidebau, von Edler	1.-
Das Getreidekorn. I. Die Bewertung des Getreides, v. Hoffmann. Kötve	10.80
Die Rindviehzucht und Rindviehhaltung in Württemberg, v. Müller	14.40
Hafer im Bilde, von Broill	1.80
Selbsterhaltung des Heues, von Mische	1.20
Leistung u. Geldwert d. Stallungers, von Schulze	4.80
Die Hofverwaltung, von Primke	60.-
Ernte u. Aufbewahrung, v. Rümker	1.-
Mittlere Zusammensetzung d. gebräuchlichsten Wirtschaftsfuttermittel, von Kellner	3.-
Praktischer Obstbau, von Gaucher. Kötve	9.60
Die Magermilchverarbeitung in den Molkereien, von Knoch	5.40
Leben u. Zucht der Honigbiene, von Krancher. Kötve	3.-
Psychologie des Pferdes, u. d. Dressur von Máday. Kötve	9.60
Das schweizerische Braunvieh, von Abt. Kötve	4.80
Der Landwirtschaftslehrling, von Böhme. Kötve	5.40
Fütterungslehre, von Gläuli. Kötve	2.50
Die Betriebslehre, von Krafft. Kötve	6.-
Studien über Pferdezucht, von Motloch	3.60
Handbuch der Landwirtschaft, von Schlipf	8.40
Frischzucht am Wandspalier und am Baume, von Buche	1.50
Gärtnerische Düngerlehre, von Gaerd	4.20
Moderne Stallfütterung, von Mayer	1.50
Grundsätze u. Ziele, neuzeitlicher Landwirtschaft, von Wölfer	9.60
Maschinen-Kontrolle u. Maschinen-Betriebsführung in den Gärungsgewerben, von Fehrmann	12.-
Das Motorpflügen, von Matenaers	4.80
Die Ackerbaukultur, von Demitschinsky	4.80
Fütterungslehre, von Kellner. 1912. kiadás	4.20
Mästungsversuche mit Schweinen, von Kellner	1.20
Der Füttermeister, von Wulff	2.40

Megrendelhetők a „Patria“ r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Lovak keheisége azonnal gyógyítható „Vergotine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

Több ezer elismerővel.

Ára üvegenként K 7-15.

25% engedmény állatorvosoknak.

Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.

905

GŐZ { mozdonyok
lokomobilok
gépek } **GŐZ** { kazánok
motorok }

VÉTELE, ELADÁSA, BÉRLETE.

Sinek, kocsik, váltók, fordítókörögek, keskeny- és rendez nyomtávu vasutak számára (különbözőhasználatra is). Keskeny-nyomtávu vasúti anyagok és közlemlő (transzmisszió) alkatrészek gyártása. 5189

Schlesinger Alajos Gépgyára
Budapest, V., Váci-ut 30-32. szám.

Új és használt **ZSÁK**

ponyva, léveköző és zsinogáru

legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (az Országház mellett).

Telefon 45-26.

Alapított 1878.

Zsák- és ponyvaköleszés.

5475

Bőtermő és kitünő tulajdonságokkal bíró

prima Gros bleu buza

míg a készlet tart, 30 koronáért q-kint

vevő zsákjában eladó.

Gróf Somssich Béla, Babócsa, Somogy megye.

6047

Bérletet keresek

körülbelül 7-800 kat. holdat, melyből legalább 550-600 kat. hold szántóföld. Átvétel október elsején. Őszi vetést, esetleg felszerelést is leltárilag venném át. Tulajdonosok direkt ajánlataikat **Gräber Ede Zombor, Kalap-utca 1. sz. (Bács megye)** kérem küldeni. 6048

Eladásra (megbízásból) ajánlunk

500 drb elsőrendű jármosökröt
700 drb 1-1/2-2-3 éves ökrörborjút
10.000 drb különféle koru süldöt

Elfogadunk mindenféle **tenyész- és haszonállat** beszerzésére szóló megbízást.

ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Deák-Ferenoz-utca 11.

Telefon (interurban) 619.

Sürgőnyozim: Közvetítés.

Takarmányozási célokra

•• Kiválóan alkalmas ••

lenmagpolyva

nagy mennyiségben eladó a

„**PANNONIA**” Kender és Lenipar Részvénytársaság nagylaki Kender- és lengyarában.

Központi iroda: **BUDAPEST, V., BÉLA-UTCZA 5.**

6-81

Gebrüder Boschán

cs. és Királyi udvari szállítók magKereskedése
WIEN, I., BACKERSTRASSE 9. SZÁM

az alsó-ausztriai országos kulturtermelőtanács által elismert

GR. PIATTI-FÉLE URADALOM
LOOSDORF, Mistelbach kerület, A. Au.

eredeti loosdorfi pedigree vetőmagvainak

egyedüli elárúsítóhelye

ajánlanak **őszivetésre**

eredeti loosdorfi pedigree téli rozstot,

szakálasbuzát, keresztbuzát, tisztabuzát.

Mintázott ajánlatokat kívánatra mindenkor küldünk.

5963

Eladás

Uradalmi

kovácsműhelyekben nélkülözhetetlen szerszámok, u. m. lábajtású kovácspörtyök és alufelhúzógépek állandó raktáron vannak: **KEMÉNY MANÓ** Bpest, V., Rudolf-rakpart 8. 1123

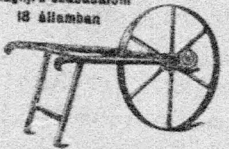
KONYHAKERTI " " NÖVÉNY-TERMESZTÉS

Írta: **Németh József** m. kir. főiskolai tanár, a bajai m. kir. kertészegészség-iskola vezetője.

Ára hármasos küldéssel 1 korona, mely összegnek a költésbe beletartozó szállítási és postaköltségekkel együtt 45 fillérrel drágább. Megrendelhető a "Patria" r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Világjáró szabadalom 18 éltamban

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA

kapható 5276 Stádel gépgyárban, Győrött

MAGYARORSZÁG LÖTENYÉSZTÉSE

a rentabilitás szempontjából és az egyszerű alapelvekkel megvilágítva. Írta: **NEMAI FERENCZ.** Ára 1 korona.

Kapható a "Patria" könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

GOLYVA

vastag nyakmirigyeket eltávolító gyorsan és alaposan a **Hollerdaner golyva-balszam.** Egy üveg 4 korona. **Vároai győztesztár Pfaffenhofer** a. l. m. 146. (Bayern). 5985

Szálas takarmánynövények termesztése.

Szilassy Zoltán és Grabner Emil e házaspár és egyetemi álló művelői és egyedül álló művelői minden gazdaságban. Ára tartós vázonkötésben 10 korona. "Patria" r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Szénát, szalmát,

luczernát, lóherét, és zabos búkkönyt veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpreseim adom. Ajánlatok: 685

Schreier Béla

takarmánynagykereskedő Budapest, Népszínház-utca 33. Telefon: 20-52.

VESZÜNK és ELADUNK

szénát, szalmát,

luczernát, lóherét és zabosbúkkönyt bármily mennyiségben. Préselőket felpréseléshez adjuk.

Lengyel Aladár és Sándor

takarmánynagykereskedők Budapest, VIII., Erdélyi-u. 1. Telefon 130-27. 5911

Sertéstenyésztők

egyelmébe ajánljuk: **A sertés Magyarországon** Írta: **Enoszl DORNER BÉLA.** Ára 7.20 korona.

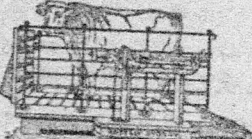
Sertés tenyésztés Írta: **Enoszl Dorner Béla.** Ára 60 fillér.

54 éves tapasztalataim a hazai sertés-tenyésztés és hizlalás terén. Írta: **Fodor Antal.** Ára 1.80 kor.

A sertéshizlalás. Különös tekintettel a sertésveszre. Írta: **Böcker György.** Ára 2 korona.

A sertés javítása és hizlalása. Írta: **Ruffy Pál.** Ára 2 korona.

Megrendelhető a "Patria" r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

ZISKA JOZSEF

utóda **KOSTÉLY GYÖRGY** mérleggyáros. Iroda és raktárnéhség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Alapítástól 1872. Telefon 4-12. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérőgépet, tüzdes és százas, valamint gazdasági eszközök, hid és marhamérlegeit. A budapesti, finemet és győri gabonafeldolgozó szállítója, egyeztetőn számszerű nagy gőzmalom és uradalmi szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsereztetők és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadottak és pontosan eszköszöttek. Kívánatra uradalomba is küldök szerelőt. 605

DORNER BÉLA új könyvei

Kaszáló- és legelőjavítás

Fűzve --- K 1.80 Vázonkötésben K 11.50

Kereskedelmi tárgyak

gyártása története és használata. 2. kiadás. Ára fűzve --- K 5.-

Kaphatók a "Patria" r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.

Vétel

Napi 2000 liter tejet veszünk esszleg kisebb ideleleken is, saját kannáinkban. Már 10-20 vonal mentén, legfeljebb 120 kilométer távolsági körzetből. Ajánlatot feladó vasúti állomás megjelölése mellett kér Magyar Köztársaságok fogyasztással eszvetkezete IX., Mester-u. 13/a. 2448

Földbirtokot,

fővárosi házat, telket, veszek és földbirtokosokat finanszírozok. **LÉVALI G., Budapest, VII. ker., Lövdöde-ter 2/a. l. em. 17. ajtó.**

Veszek

szénát és szalmát

minden mennyiségben; szállítom préselt és fuvarmentesen minden vasúti állomásra

Böhm Arnold takarmánynagykereskedő Budapest, VI. ker., Hegedű-Sánder-utca 23. szám. Telefon 141-69. 80

Bérlet

Felsőmagyarország 1000 hold szántó és rétöl álló birtokbérlet keresek 1. évi októbertől. Cím a kiadóhivatásban. 2589

Keresek haszobérlőre 400-800 hold szántó és rétöl álló birtokot jó gazdasági épületekkel és trassági lakással. Epperjess 1, Miskolc, kórház. 2600

Bérbeadó birtok.

Nógrád megyében, 5 km. vasúti állomástól, 270 m. hold szántó, 25 hold rét, 25 hold kert, 120 h. legelő (akáczos), szép lakóházzal és prima gazdasági épületekkel, 10-15 évre 1912 október 1-étől bérbeadó. Reflektánsok, kik kimutathatóan elegető forgalmi tőkével rendelkeznek, forduljanak a tulajdonoshoz: **Schrecker J., Budapest, Margitsziget, Kastélyépület.** 5998

Eladó birtokok:

- 192. Bihar megye: 240 m. h., v. á. helyben. Sík, részben dombos, sötét homok, 66 h. rét, 2 1/2 h. termő szőlő, többi szántó. Lakás, gard. épület. Azonnal átvehető.
- 197. Csongrád megye: 190 m. h., v. á. helyben. Sík, fekete kötött talaj, 140 h. szántó, többi rét és legelő. Szeptember 1-étől átvehető.
- 101. Esztergom megye: 340 m. h., v. á. 4 km. Sík, fekete humusz, 6 h. rét, többi l. rendű szántó. Tanyapületek, lakás köztérb. Azonnal átvehető.
- 198. Fejér megye: 1500 m. h., v. á. helyben. Sík, kötött agyag és fekete homok, 1050 h. szántó, parkban, gard. épület bőven. Azonnal átvehető.
- 182. Fejér megye: 267 m. h., főváros közelében, vasútállomás mellett. Sík, barna televényes vályogtalaj, 7 h. rét kivételével mind l. rendű szántó. Oszti átvehető.
- 180. Fejér megye: 217 m. h., főváros közelében, v. á. helyben. Sík, részben dombos, barna és jó karban. Házilag kezelve, ősi átvehető azonnal leköthető. Szomszédos területtel 400 holdra kiegészíthető.
- 198. Jásznagykunszolgok megye: 400 m. h., v. á. 16 km. Sík, középkötött fekete televényes l-í átvehető azonnal leköthető.
- 183. Moson megye: 240 m. h., v. á. helyben. Sík, kötött talaj, 185 h. szántó, 40 h. rét, azonnal leköthető.
- 190. Nógrád megye: 1500 m. h., v. á. 10-9 km. Sík és dombos, vályogos agyag, 900 h. szántó, Előnyösen megterhelve, azonnal átvehető, esszleg fővárosi ingatlan vételárba betudható.
- 187. Pest megye: 550 m. h., v. á. 20 p. Sík, barna homok, 32 h. termőszőlő, 80 h. kaszáló, többi szántó. Urilak, gard. épület. Előnyösen terheléssel azonnal átvehető.
- 188. Somogy megye: 14 m. h., v. á. mellett. Sík, kötött talaj, 8 h. kert és gyümölcsös, 2 h. rét, 3 1/2 h. termőszőlő. Kastélyszertű urilak, gard. épület. Azonnal átvehető.
- 189. Somogy megye: 700 m. h., v. á. mellett. Sík, kötött talaj, 604 h. szántó, 15 h. rét, 70 h. erdő, 8 h. szőlő. Urilak, gard. épület, azonnal átvehető.
- 195. Somogy megye: 1100 m. h., v. á. helyben. Sík, agyagos, 900 h. szántó, 42 h. rét, 130 h. legelő. Kastély szép parkban, gard. épület. Előnyösen megterheléssel azonnal átvehető.
- 121. Somogy megye: 390 m. h., v. á. helyben. Sík, fekete föld, 235 h. szántó, 40 h. rét, átvehető.
- 198. Szilágy megye: 52 m. h., v. á. helyben. Sík és hullámos, kötött és televényes talaj, feltételek mellett azonnal átvehető.
- 179. Trencsén megye: 2900 m. h., v. á. mellett. Sík és dombos, kötött agyag, 500 h. szántó, kastély, gard. épület bőven l. r. vadászterület — medve, sarvas, és vadászati és fajdkakas — Azonnal leköthető és átvehető.
- 198. Zala megye: 1500 m. h., v. á. helyben. Sík, kötött anyag, 1290 h. szántó, 80 h. rét, épület bőven. Teljes felszereléssel és igen előnyös fizetési feltételekkel azonnal átvehető.
- 190. Zala megye: 270 m. h., v. á. 1 óra. Sík és dombos kötött talaj, 190 h. szántó, 23 h. rét, azonnal átvehető.
- 194. Zemplén megye: 1100 m. h., v. á. 10 km. Dombos, kötött agyag, 500 h. letarolás alatt álló erdő. Lakás, gard. épület. Azonnal átvehető.

Bérbeadó birtokok:

- 202. Békés megye: 1400 m. h., v. á. 1 óra. Sík, kötött talaj, kizárólag l. r. buza és vészere- időre azonnal leköthető.
- 196. Fejér megye: 800 m. h., v. á. helyben. Sík, kizárólagon lejtős, humuszos, középkötött Homozabb időre azonnal leköthető.
- 77. Fejér megye: 5700 m. h., v. á. mellett. Sík, kötött talaj, 4100 h. szántó, 800 h. rét, 800 h. legelő, mely részben feltérhető. Intenzív czukorrépatermelés, 150 h. dohány- engedély, 14 évi előnyös bérleti szerződés azonnal leváltható.
- 200. Jásznagykunszolgok megye: 400 m. h., v. á. 14 km. Sík, középkötött, fekete és televényes agyag, kizárólag szántó, azonnal leköthető.
- 189. Jásznagykunszolgok megye: 1500 m. h., v. á. helyben. Sík, kötött fekete homok, gard. épület bőven. Két major egy tagban, saját kezelésben. 10-15 évre azonnal átvehető.
- 52. Nógrád megye: 1250 m. h., v. á. helyben. 1000 h. szántó, többi legelő, rét és erdő. Hé- rős bérleti lakás, gard. épület, házilag kezelve, ősi átvehető.
- 181. Nyitra megye: 350 m. h., v. á. helyben. Sík, porhanyós és félkötött agyag, 13 h. l. r. rét kb. 300 hl. pótkontingenssel. Oszre 10 évre kiadó.
- 198. Pest megye: 1960 m. h., v. á. 6 km. Sík, kötött fekete talaj, 703 h. szántó, 619 h. kaszáló, bérleti szerződés azonnal átvehető.
- 177. Pest megye: 1170 m. h., főváros közelében, v. á. helyben. Sík, fekete homok, kizárólag szántó. Szép bérleti lakás, gard. épület. Október 1-re hosszabb időre kiadó.
- 178. Pest megye: 1500 m. h., v. á. 6 km. Sík, fekete homok, nagyobbrészt szántó. Lakás, gard. épület. Oszti átvehető azonnal kiadó hosszabb időre.
- 81. Pest megye: 700 m. h., v. á. 9 km. Sík, részben hullámos, félkötött homok és agyag, 10 h. rét, 150 h. erdőlegelő. Két lakás, gard. épület. Házilag kezelve, ősi átvehető hosszabb időre kiadó.
- 201. Pest megye: 300 m. h., fővárosától 60 km. v. á. 15 p. Sík, barna kötött homok, 145 h. szántó, Október 1-re 12 évre azonnal leköthető.
- 185. Szatmár megye: 600 m. h., v. á. 8 km. Sík, humuszos, kötött fekete agyag, 550 h. szántó Oszti átvehető hosszabb időre azonnal leköthető.
- 172. Temes megye: 2100 m. h., v. á. helyben. Sík, barna kötött, szikmentes föld, kizárólag l. r. szántó. Lakás, gard. épület. Oszti átvehető hosszabb időre kiadó.

Ezen eladásokra és bérletekre vonatkozó ügyek közvetlen lobonyolításával az **OMGE. ÜZEMI SZAKOSZTÁLYA** (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. szám.) van megbízva, a hová az érdeklődők megkeresései a birtokforgalmi osz- tályra czimezve intézendők.

Állást keresők

Főkeletű kvalifikált szakembert keres...

Állatok

Eladó tenyésztésű 6 drb 1000 g-os...

Eladó egy 7 éves nagyon erős, szelíd, erős női...

Eladó igen mélynyos Áron 2 pár világos pej, amerikai...

Eladó méltóságos gr. Draszkovich István ura baranyaselyei...

Elfogadok akár felében, akár pénzért, közös megáldás...

Tenyésztés beszámolója folyton eladó és azonnal...

Eladó hatásos, egy tíz éves fekete kanca, 109 cm...

Vörösmajori bérgazdaság ajánlja friss tejű és...

Ajánlok 500 drb juhok prima és legelői, valamint...

Mári ló, kitűnően belovagolva, kifizető női hátsó...

Egy darab 7 éves, 172 cm magas, sötét...

14 darab kétéves, nagytestű szarvasvölgyi telivér...

Eladó egy telivér után nevelt, 166 cm magas, 6 éves...

Eladó két darab 2 éves agár, egyik him, másik...

Yorkshirei tenyésztésű eladó orbános ellenbe...

Eladó két 6 éves jukkor kanca fekete, sötétpej, 1300...

Eladó jukkerek. Eladó egy pár igen szép...

Eladó 8 darab párban 12-13 rudas koros jármosok...

Linkolnschirei mangolcsa kereszteséből...

Eladó 200 darab székelyi tenyésztésű kiválóan...

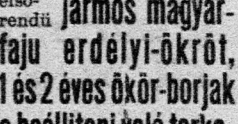
Igen szép, válogatott vöröstarka szimmenthali jellegű...

növendék ökor és üszöborjakat ugyancsak legprimább...

jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők

Czellődomók. Megrendelések egyesség szerint...

Általánosan elismert legelsőrendű jármos magyarfajú...

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR. (Szolnok-Doboka m.)

Muraközi hidegverű (norl) igás tenyészlovak és tenyészmenek

vásárlásnál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet...

Czimem: IDŐSB HEINRICH MÓN

Csáktornya (Muraköz), Törv. bej. czég.

Sürgönyezim: Heinrich Senior, Csáktornya.

Interurban - Telefon 33. szám. 572

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármosökrök...

erdélyi ökorborjuk minden időben nagy választékban...

ALEXA MIKLÓS-nál Szamo ujjárt, Szolnok-Doboka megye. 5392

Vöröstarkatinó és üsző

teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben...

Kitűnő friss fejstehenek olgőse jelentős után nálam...

Telivér yorkshirei tenyészcsaládban...

Pajzs Gyula ráczalmási országosan törzskönyvezett...

tehenészetében elsősorú hágóképes

tenyészbikák állandóan kaphatók

Vegyesek

Egy urivaladónál, Érekeujvár, Nyitra m., 2 gimnáziumban...

Verpalét közszög (Heves m.) határában kb. hetven...

Méhészek, akik nagyobb mennyiségű MÉZ

felett rendelkeznek, közülük...

"HANGYA" SZÖVETKEZET értékesítő osztályával

Budapest, IX. kerület, Boráros-tér 6. szám.

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schweighofer...

Tölgy és bükk fűrészru juttatás...

Biborhere, saját termésk, kint...

Eladó kocsi. Egy 4 üléses...

Eladó kocsi. Egy 4 üléses...

Kastély- és villatulajdonosok!!

Szabadalmazott biológus ürülék-szennyvíztisztító-telepek vállalata.

Előnyei: A tisztított szennyvíz higiénikusan...

Különféle italok, szörpök és likőrök...

Biborheremag, szép ár, 70 év...

Biborhere saját termésk, kint...

Gőzekagarnitúra, három...

Fagyialtok, krémek, parafal...

Buzapáczoláshoz legelső...

Dunavecsei határban, Pusztá...

Ajánlok gazdaságosságuk...

Eladó szép, egészséges prése...

Sziárd Gyula a csákvári földm. lek. tanárának...

gyakorlati kézikönyvei: Mezőgazdaságtan. I.

Mezőgazdaságtan. II. Alattanyesztés. - Üdültet. Füzre K 2.-, kötet K 4.-

Szőlő és pincze. K 4.-, kötet K 5.-

Szőlőművelés és borgazdaság. 181 ábrával. - Kötet K 10.-

A pinczegazdaság melléklet. K 1-60

Méhészet. 19 ábrával. Füzre K 1.-

Eladó kocsi. Egy 4 üléses...

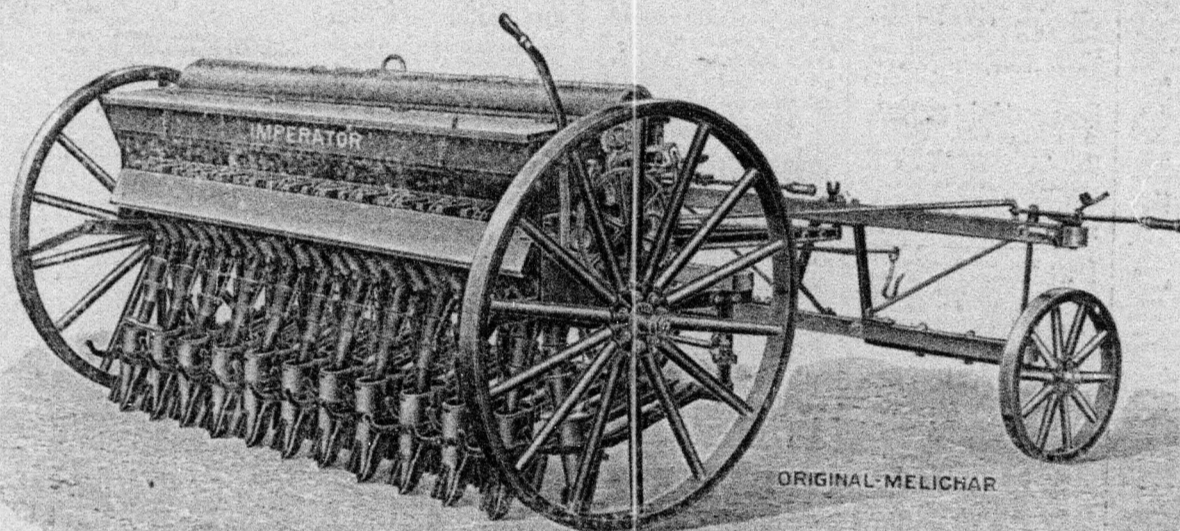
"KIS HIRDETEK" folytatása az 2160 oldalon van

Csak eredeti **MELICHAR** gyártmányu

IMPERATOR

sortrágyázó vetőgépet

szerezzen be:

ha növényeit erőteljes támogatásban akarja részesíteni;
 ha termését fokozni szeretné s amellet egyidejüleg véde-
 kezni akar kalászosainak megdőlése ellen;
 ha műtrágyafogyasztásában helyes és okszerű meg-
 takarítást kíván elérni;
 ha a sortrágyázás szembeszökő előnyeit gazdaságá-
 ban hasznosítani óhajtja.

Dicséernünk felesleges, mert a gazdák egyhangu megelégedése portálja.

Érdeklődjék gazdatársainál, nézze meg e gépet és saját itélete után induljon. Több mint 60.000 MELICHAR vetőgép van forgalomban s MELICHAR vetőgépben még nem csalódott soha senki.

Kérjen ismertető leírást. Ne vegyen addig sortrágyázó gépet, míg az IMPERATOR szerkezetét és előnyeit meg nem ismeri.

BÄCHER RUDOLF – MELICHAR FERENCZ

magyarországi vezérképviselője

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utcza 68.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével**, épügy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez elvállal **WOLFF ERNŐ** gőzszántás vállalkozó **Budapest-Kelenföld.**

Nedves gabonát is csakis dob-
kosár-betétléczeim alkalmazá-
sánál lehet tökéletesen kicsépelni.

CZIM: **KEMÉNY MANÓ** MUSZAKAI ÜZLET
BUDAPEST, VI., RUDOLF-RAKPART 8.

A modern gazda építkezési anyaga a
VASBETON

Istállóberendezések, szérúk, silók, raktárak,
borpinczék, jégvermek stb. vasbetonból.

Mérnöki látogatás.

WEISS R. FERENC okl. mérnök
vasbeton tervezési és építési irodája
BUDAPEST, VII., ISTVÁN-UT 40.

Telefonint.
142-18.

GŐZEKE-BÉRSZÁNTÁS!

Nagyobb területek szántását, mély-
rigolozását szőlő- és gyümölcsösstelepi-
téshez, valamint győptörést elvállal.

IZERI IZSÁK GYULA
gőzszántási vállalata
BUDAPEST, IX., RÁDAY-U. 60., III. 3.
A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik.

Eladó birtok.

Vas megyében, a Gráezi vonalon 2300 holdas, felerészben kitünő szántóföldekkel,
szeszyárral, szeszkontingenssel, téglagyárral, 3 majossal, igen sok új gazdasági
épülettel. Teljes élő és holt felszereléssel. Az ideai termékkel együtt ára 1.250.000
kor. 70% amortizációs kölcsön van rajta. 3, esetleg 400.000 kor. lefizetéssel, azon-
nal átvehető. Sajat kezelésben van a birtok.

HIVATALOS ÓRÁK: d. u. 3-6-ig.

TELEFON 67-28.

Bővebb felvilágosítást ad:

STRAUSZ ADOLF

Ingatlanforgalmi és jogalkalmazó irodája.

BUDAPEST, VII., ARÉNA-UT 17. SZ.

5787

A baranya-szentlőrinci uradalom kerületeiben nagyrészt
Szentlőrincz és Szigetvár állomásokra gravitáló mintegy

15000 q őszi szalma,
5000 q tavaszi szalma,
4000 q takarmány,

mely utóbbi lóhere, mohar, zabos bükköny és anyaszénából
áll successive mostantól, esetleg 1913. év márczius hó
végéig való átvételre. Bővebb felvilágosítást nyújthat az
uradalmi számtartóság Baranya-Szentlőrincz.

6055

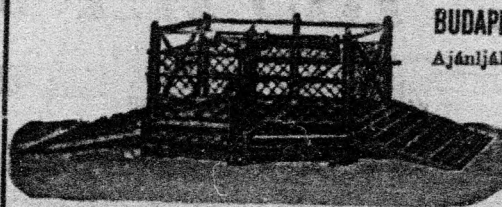
SCHEMBER C. és FIAI

csász. és királyi udvari
HIDMÉRLEG-ÉS GÉPÉNYAR

BUDAPEST, VI., VÁGZI-KÖRUT 59.

Ajánlják legjobb szerkesztő üz-
des- és tolvány-
marha- és szekér-
hidmérlegeiket.
Önműködő mérleg-
szerkezetek.

Kívánsára különleges ajánla-
tal szolgálunk.

Alábbi uradalomban megvételre kerestetik **60 darab kb.**
1200 kg. páronkénti súlyban levő piro-
tarika, fajtisza 5 éves

Ökörutinó.

Egyszersmind eladásra kerül 2 pár nagyon gyors amerikai, teljesen
behajtott és hibátlan 7 éves **Kocsiló.** Megkeresések **Zala-**
lövői uradalom, Zalalövő címre kéretnek. 604a

Tenyészsértéseladás.

Tenyészfelozás következtében uradalmunkban eladásra kerül **150 drb**
2-3 éves mangalicza tenyészKocza, melyek a híres Lovassy-
Wertheimstein tenyészetből származnak, július 15-én bugattatva, átvészelték.
12 drb Lovassy-féle mangalicza tenyészKan. Áruk
K 200.- darabonként. Berkshire-i tenyészetből **21 drb 2 éves**
telivér importált tenyészKan, 89 hasas Kocza K 200
darabja. Süldökocczák darabja 45 kiló, 8 hónapos K 130 kilónként. **16 drb**
yorkshiri és langyal sertés keresztelésű, 2 éves **Kocczák A K 200.-**
Egy eredeti importált **yorkshiri Kan 250 K. 5 drb 1 éves**
Kocza A K 140 per kiló. 4 választott malacz **K 160** kilónként. Ajánlatok
Gróf Nákó Sándor nagyszentmiklósi uradalmához intézendők. 6061

Franciaországból 1911. évben hozatott mag után termelt

Bonfernier vetőbuza

báro Gutmann László zalabéri uradalmában, állomás Zalaber,
pósta: Pakod (Zala megye) vevő zsákjaiban 100 kilónként
26 koronáért eladó.

Eladó erdőbirtok.

Alsófehér vármegyében máv. fővonali állomástól 6 kilométer-
nyire fekvő 976 kat. hold kiterjedésű birtok, melyből 715 hold
gyertyán-, bükk- és tölgyerdő, 186 hold szántó és 75 hold
legelő igen előnyös feltételek mellett eladó. Érdeklődőknek
felvilágosítással szolgál **Mendl Jakab** földbirtokos,
Balázsfalva, Alsófehér megye.

6054

A divényi seniorátus uradalom gazdaságainak bérbe-
adása folytán eladásra kerül részint továbbtenyész-
tésre, részint levágásra alkalmas alább felsorolt
juhállomány, u. m:

850 drb vegyes bárány,
39 „ másodfü kos,
1100 „ „ vegyes,
2061 „ harmad és öreg juh

Összesen **4050 drb, melynek fele ürü.**

A vételre nézve bővebben értekezni lehet Zsélyben
a központi hivatalban.

6062